

**ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК
УКРАЇНИ ПРОДОВЖУЄ
ВІДСТОЮВАТИ
ВИРІШЕННЯ
ЖИТЛОВИХ
ПРОБЛЕМ
МОЛОДІ У
ВЕРХОВНІЙ
РАДІ ТА УРЯДІ**

.02

РЕЗУЛЬТАТ

**ЖИТТЯ І БЕЗПЕКА
ТРУДЯЩИХ –
ПОНАД УСЕ**

Актуальним питанням залишається тенденція формального розслідування нещасних випадків і необґрунтованого звинувачення потерпілих.

.10

ФОРУМ

**ПРАЦЯ СІЛЬСЬКИХ
ЖІНОК В УМОВАХ
РИНКОВОЇ
ЕКОНОМІКИ**

10–12 червня відбулося засідання Жіночого комітету профспілки працівників агропромислового комплексу України.

.11

КОНСУЛЬТАЦІЇ

З якою періодичністю та в які строки має виплачуватися заробітна плата працівникам? У якій формі може проводитися розрахунок?

.12

№ 25 (747) | 19.06.2014

профспілкові вісті

ГАЗЕТА ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ

www.psv.org.ua

КОРОТКО

НЕБЕСНА СОТНЯ | 16 червня в гімназії № 19 «Межигірська» Подільського району відбулося урочисте відкриття меморіальної дошки на честь Героя Небесної Сотні Олександра Плеханова, випускника цього навчального закладу.

.02

ПРЕЗИДІЯ | 16 червня відбулося чергове засідання Президії Федерації професійних спілок України.

.03

ФПУ | Профспілки звернулися за підтримкою до соціальних партнерів.

.04

Лідія Колодко: «Головне – встановлення соціальної справедливості для людини праці»

.05

ТЕМА НОМЕРА | ТАКОГО ЩЕ НЕ БУЛО

ЦІНИ НА ПРОДУКТИ: ВИСОКІ, ЩЕ ВИЩІ

Останні події в Україні не могли не позначитися на вартості товарів та послуг. Вони й позначилися, причому неймовірним стрибком угору. Найприкріше, що подорожчало те, без чого ми не проживемо – продукти харчування. Причому не на декілька

відсотків, а на 100 і вище. Експерти констатують невтішний факт: таких цін на продукти, які ми маємо сьогодні, в Україні ще не було. А таких, які були навесні, вже не буде. «Профспілкові вісті» тримають руку на пульсі.

.08

**ДОЛУЧАЙТЕСЬ
ДО ОБГОВОРЕННЯ**
Будь-який матеріал номера можна обговорити на нашому сайті www.psv.org.ua

ЗВЕРНЕННЯ

ФПУ ПРОДОВЖУЄ
ВІДСТОЮВАТИ ВИРІШЕННЯ ЖИТЛОВИХ
ПРОБЛЕМ МОЛОДІ У ВЕРХОВНІЙ РАДІ ТА УРЯДІ

Як інформує Департамент розвитку профспілкового руху апарату ФПУ, Федерація профспілок України звернулася до Голови Верховної Ради Олександра Турчинова, Прем'єр-міністра Арсенія Яценюка з наступними пропозиціями щодо реалізації Програми пільгового довготермінового кредитування молодих сімей та одиноких молодих громадян на будівництво (реконструкцію) і придбання житла та внесення змін до відповідних нормативно-правових актів:

– передбачити у Державному бюджеті на 2014 рік (під час його коригування) подальші роки фінансування державного пільгового довготермі-

вого кредитування молоді на будівництво житла в обсязі, передбаченому Програмою;

– привести у відповідність до реально існуючих на ринку нерухомості цін розрахункову вартість 1 кв. м житла, передбачену в державних пільгових програмах;

– залишити незмінними нормативи площі житла, передбачені в державній Програмі пільгового довготермінового кредитування молодих

сімей та одиноких молодих громадян на будівництво (реконструкцію) і придбання житла (21 кв. м загальної площі житла на одного члена сім'ї та додатково 20 кв. м на сім'ю);

– сприяти, на прохання молоді, ухваленню Київської міської програми забезпечення молоді житлом на 2014–2017 роки.

На лист ФПУ надійшла відповідь від Верховної Ради щодо відповідного реагування.

ІЗ ПЕРШИХ ВУСТ

СЕРЦЕ СТОЛИЦІ

Наталія Лескова, «Машинобудівна фірма «Артем»: «Незважаючи на критично складну політичну ситуацію, яка вже півроку триває в нашій країні, питання необхідності відновлення Будинку профспілок в м. Києві після повного знищення пожежею під час сутічок в лютому 2014 року не повинні зникати з обговорення. Федерація профспілок України – власник Будинку профспілок – є най-

більшою громадською організацією в державі, що об'єднує близько 10 млн членів профспілок – представників трудових колективів різних галузей України. Будинок профспілок – це найголовніше місце для захисту, спілкування, допомоги, консультації, навчання та багато іншого, за чим може звернутися до фахівців кожен працюючий, студент, пенсіонер, безробітний. Адже в тяжку хвилину

людині просто немає більше куди звернутися. Цей красивий «будинок з годинником» в серці столиці нашої країни і заголював найсердечніші та болочі проблеми кожного члена профспілки – це символ захисту людини праці.

Не тільки проблемами і скаргами жив Будинок профспілок. Скільки світлич і радісних подій пам'ятають його стіни у хвилини святкувань дер-

жавних та міжнародних свят, всеукраїнських конкурсів, концертів, нагороджень тощо...

Тому необхідно докласти всіх зусиль, підключити всі можливі варіанти допомоги, згуртуватися в єдиному бажанні і відбудувати вщент зруйнований історичний, могутній, відомий і такий необхідний Будинок профспілок».

**Записав
Олександр ПАЛІЙ**

НЕБЕСНА СОТНЯ

ВІДКРИТО МЕМОРІАЛЬНУ ДОШКУ
НА ЧЕШТЬ ОЛЕКСАНДРА ПЛЕХАНОВА

16 червня в гімназії № 19 «Межигірська» Подільського району відбулося урочисте відкриття меморіальної дошки на честь Героя Небесної Сотні Олександра Плеханова, випускника цього навчального закладу.

Як повідомляє Київська міська організація Профспілки працівників освіти і науки України, Олександр був студентом архітектурного факультету Київського національного університету будівництва і архітектури. Він загинув на барикадах від пострілу снайпера під час бойових дій на майдані Незалежності у центрі Києва 18 лютого, коли силові спецпідрозділи отримали наказ штурмувати тих, хто вишов на акції протесту.

18 грудня 2013 року в соціальних мережах на своїй

сторінці Олександр написав: «Є такі моменти, коли потрібно хвалити себе, визнавати свої досягнення. 8 грудня в переповненому вагоні метро люди боялися їхати на Майдан. Сьогодні не боїмося. Коли люди були затримані, багато хто боявся, що живими їх більше ніхто не побачить. Сьогодні ми не боїмося. Цього мало, але це досягнення. Досягнення народу України, в якому взяв участь кожен, хто був на Майдані. Хто продовжав синів з дочками, хто передавав пакети з продуктами, хто розмовляв з людь-

ми, всіх, хто повірив у народ України».

Правдо відкрити меморіальну дошку на честь Олександра Плеханова було надано заступнику голови Подільської районної у м. Києві державної адміністрації Валентині Міщенко та голові Київської міської організації Профспілки працівників освіти і науки України Олександру Яцуню. Класний керівник розповіла, що у класі Олександра дуже поважали. Він користувався величезним авторитетом серед своїх однокласників. Між собою вони називали його філософом, бо він завжди цитував слово і надавав йому великого значення.

У своєму виступі голова Київської міської організації Профспілки працівників

освіти і науки України Олександр Яцунь зазначив, що влада і чиновники в пам'ять про Героїв Небесної Сотні мають стати великодушними і щиросердними. Бо ситуація, що склалася на сході України, де зараз гинуть солдати, мирні жителі, це та рана, яка дуже довго жеврела на тілі України. Олександр Плеханов був одним з перших, хто переборвав свій страх, а це означає, що він переміг ненависть, неправду, він став Героєм. Ректор Київського національного університету будівництва і архітектури Петро Куліков, учні, вчителі, батьки, друзі, однокласники, одногрупники та гості вшанували пам'ять загиблого Олександра хвилиною мовчання та покладали квіти біля меморіальної дошки.

ПРИВІТАННЯ

23 ЧЕРВНЯ –
ДЕНЬ ДЕРЖАВНОЇ
СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Шановні державні службовці!

Прийміть сердечні вітання з нагоди професійного свята – Дня державної служби України! Ви обрали шлях служіння народу. На вас покладено велику відповідальність – не лише забезпечувати реалізацію пріоритетів державної політики, а й захищати інтереси кожного громадянина. Ваша сумлінна праця, професіоналізм, компетентність і виваженість є запорукою стабільності діяльності органів влади та виконання державою її першочергових завдань.

Федерація профспілок України й надалі робитиме все можливе для покращення стану оплати праці державних службовців, захисту їх трудових прав.

Бажаю вам міцного здоров'я, оптимізму, завзяття, доволення від роботи та нових здобутків в ім'я великого майбутнього нашої країни, всього українського народу. Щиро зичу вам і вашим родинам миру, добра, щастя, достатку та благополуччя.

З повагою,

**ГРИГОРІЙ ОСОВИЙ,
В. О. ГОЛОВИ
ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФСПІЛОК УКРАЇНИ**

Шановні державні службовці!

Вітаємо вас із професійним святом – Днем державної служби!

Сьогодні перед Україною постали безпрецедентні історичні виклики, під загрозою опинилися її незалежність, державний суверенітет та територіальна цілісність. У цих умовах особливої ваги набуває історична місія державної служби – бути становим зхребтом країни, організаційним осердям суспільства, запорукою громадського порядку, миру та добробуту.

Саме державна служба відіграє ключову роль у неухильному дотриманні курсу України на справжнє державотворення, реформування системи влади і будівництво громадянського суспільства. Тому кінцею необхідною підставою авторитету державних службовців, забезпечити ефективне функціонування всіх органів державної влади. Ми віримо, що розпочата реформа зміцнить ваш високий моральний та діловий дух, буде гідними матеріальними стимулами. Наша профспілка зробить для цього все залежне від неї. Бажаємо, щоб і суспільство, і керівництво України визнали і належним чином оцінили високі фахові якості державних службовців, надійність і ефективність забезпечення ними виконання державою усіх зобов'язань перед своїми громадянами.

Шановні державні службовці! Ми вдячні вам за те, що в цей нелегкий час ви стоїте на захисті державних інтересів України. Бажаємо міцного здоров'я, невичерпної енергії, витримки і терпіння, таких необхідних у вашій роботі. Нехай кожен день вашого життя буде щасливим і радісним, а родинне тепло і заціпення сприятимуть виконанню почесного і відповідального професійного обов'язку.

Від імені Центрального комітету,

**ТЕТЯНА НІКІТИНА,
ГОЛОВА ПРОФСПІЛКИ ПРАЦІВНИКІВ
ДЕРЖАВНИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ**

НА ЧАСІ – ЗБЕРЕЖЕННЯ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОЇ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВ

16 червня у клінічному санаторії «Жовтень», що у Конча-Заспі під Києвом, відбулося чергове засідання Президії Федерації професійних спілок України.

Олена ОВЕРЧУК
«ПВ»
Фото Кирила ЛАТИШЕВА

Члени Президії, занепокоєні ситуацією на південному сході України, обговорили питання допомоги громадянам України, які переселяються з тимчасово окупованої території та районів ведення антитерористичної операції в інші регіони країни, а також відвідували про конкретні кроки допомоги біженцям.

Поточний стан та можливості для розвитку економіки України члени Президії ФПУ обговорили разом з директором ДП «Укрпромзвнішпекспертиза» Володимиром Влашком.

Заступник міністра соціальної політики – керівник апарату Віктор Іванкевич у своїй доповіді зупинився на низці важливих і злободенних проблем. Серед них, зокрема, питання щодо виплати заробітних плат, пенсій, державної соціальної допомоги, надходження коштів у регіони, у тому числі у райони ведення антитерористичної операції.

СПІВПРАЦЯ

Основна частина засідання Президії розпочалася урочистим підписанням Меморандуму про співробітництво між Федерацією роботодавців України та Федерацією професійних спілок України щодо збереження трудового потенціалу та забезпечення стабільної роботи підприємств. Зі сторони профспілок під Меморандумом поставив свій підпис в. о. Голови ФПУ Григорій Осовий, зі сторони роботодавців – заступники Голови Ради Федерації роботодавців України Олексій Мірошніченко.

За словами заступника Голови ФПУ Сергія Кондрюка, Меморандум є результатом спільної роботи. Він має стати сигналом суспільству, що соціальні партнери готові шукати порозуміння заради збереження трудових колективів та їх розвитку у майбутньому. «Ми розглядаємо цей документ як певну етапність нашої роботи у рамках соціального діалогу. Сподіває-

мось, що цей документ буде додатковою підставою та імпульсом укладення подібних меморандумів на рівні галузей і регіонів», – зазначив Сергій Кондрюк. У свою чергу, заступник Голови Ради Федерації роботодавців України Олексій Мірошніченко наголосив, що «у двох організацій – ФРУ і ФПУ є спільна мета – зберегти ринок праці в Україні».

Метою підписання Меморандуму є мінімізація вивільнення працівників, зокрема масових вивільнень, на підприємствах усіх форм власності; збереження трудового потенціалу, рівня заробітної плати та інших соціальних гарантій для працівників та членів їхніх сімей; прогнозований розвиток внутрішнього ринку як передумова сталого функціонування економіки та зменшення її залежності від зовнішніх чинників; а також підвищення конкурентоспроможності вітчизняного виробництва.

Продовжуючи тему соціального діалогу, варто зазначити, що під час засідання Президії було прийнято постанову про делегування представників Федерації профспілок України до складу профспілкової сторони органів соціального діалогу на національному рівні.

СТРАТЕГІЯ

Члени Президії розглянули проект Стратегії модернізації ФПУ, її членських організацій, спрямованої на зміцнення профспілкового руху, посилення його ролі та місця у громадському суспільстві. Доповідав із цього питання заступник Голови ФПУ Євген Драп'ягий.

Жорсткий наступ на права найманих працівників, зниження життєвого рівня, зростання безробіття, порушення роботодавцями трудових прав найманих працівників, утиск прав профспілок потребують від них солідарності і єдності, результативності захисних функцій, удосконалення організаційної структури й фінансового зміцнення, здійснення конкретних кроків для свого оновлення.

Однак останнім часом потенціал профспілок реалізується неповною мірою. Як наслідок, у сучасному профспілковому русі сформувалося чимало проблем, серед яких постійне скорочення профспілкового членства з різних причин, недостатнє представництво у складі вищих виборчих органів молоді, голів первинних профспілкових організацій, зниження престижу роботи в профспілках у зв'язку з незахищеністю профспілкових працівників та залежністю голів профкомів від роботодавців, невідповідність фінансового забезпечення профспілкових органів обсягам їх діяльності та відповідальності тощо.

Відтак метою Стратегії є підвищення ефективності та результативності діяльності Федерації профспілок України, її членських організацій та їх здатності досягати цілей.

Оскільки профспілки представляють права та інтереси людини праці, їх модернізація має спрямовуватися на об'єднання зусиль для надійного захисту трудових, соціально-економічних прав та інтересів членів профспілок, боротьбу за соціальну справедливість та забезпечення загальноприйнятих цінностей: людина праці, її життя, здоров'я, рівність, недискримінація, честь, повага і гідність, неотторканість і безпека, конституційні права на працю, житло, освіту, достатній життєвий рівень, соціальний захист, свобода слова і вільне вираження власних поглядів, переконань, право на свободу об'єднання, проведення мирних збо-

МИ ЗА МИР

Прапор Федерації профспілок України повернувся з експедиції до Антарктиди. Його вручив в. о. Голови ФПУ Григорію Осовому голова профкому ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» Юрій Бобченко. Нагадаємо, на початку весни цього року Юрій Бобченко передав керівникові всеукраїнської експедиції Миколі Маковою прапор ФПУ, який було вивішено на українській антарктичній станції «Академік Вернадський» під час ювілейної 15-ї експедиції полярника до Антарктиди. Варто зазначити, що прапор було вивішено під гаслом «Ми за мир, єдність, солідарність, добро та благополуччя». 18 полярників, членів експедиції підписали прапор на добру згадку.

рів, мітингів, походів та демонстрацій, право на страйк.

Федерація профспілок України, її членські організації сповідують такі принципи, як незалежність, демократичність, відкритість і прозорість у своїй діяльності.

Слід зазначити, що стратегічними напрямками модернізації є формування сучасної профспілкової ідеології та структурні зміни в профспілках.

Очікується, що реалізація Стратегії забезпечить посилення ролі профспілок у громадянському суспільстві, сприятиме розвитку соціального діалогу, підвищить захисні функції профспілок та рівень життя людини праці. Головним наслідком має стати формування у найманих працівників вільного профспілкового членства, підвищення авторитету та іміджу профспілок.

ВАЖЛИВО

Члени Президії також розглянули питання проведення восьмого засідання Ради ФПУ, яка скликається 26 червня ц. р. Учас-

ники засідання схвалили пропозиції щодо порядку роботи, розрахунку часу, складу Президії, лічильної, редакційних комісій та секретаріату восьмого засідання Ради ФПУ.

Також, ураховуючи кардинальні зміни в суспільно-політичному житті країни, різке погіршення соціально-економічного стану, зниження життєвого рівня членів профспілок та згідно з пропозиціями членських організацій, Президія ФПУ розглянула питання про підготовку VII з'їзду Федерації профспілок України. Черговий з'їзд ФПУ має бути проведений для визначення позиції профспілок щодо соціально-економічної ситуації в країні, тактики дій і форм співпраці з державними органами та громадськими інституціями у питаннях подолання негативних явищ з метою посилення захисту членів профспілок.

Для вдосконалення системи управління майном ФПУ, підвищення його прибутковості та конкурентоспроможності, рівня використання на благо членів профспілок,

з огляду на необхідність фінансового зміцнення профспілкового руху, Президія ФПУ схвалила проект Стратегії управління профспілковим майном та використання його в інтересах людини праці. З урахуванням зауважень і пропозицій, що надійшли під час обговорення Президією ФПУ, проект буде внесено на розгляд Ради ФПУ.

Також члени Президії розглянули питання цінкової ситуації на споживчому ринку України і динаміку купівельної спроможності заробітної плати в Україні та країнах близького зарубіжжя; стан співпраці територіальних об'єднань профспілок з територіальними відділеннями Державної інспекції з питань захисту прав споживачів; нововведення в податковій сфері та пропозиції ФПУ щодо вдосконалення податкової системи; ризики на ринку праці та шляхи їх мінімізації; стан укладення та виконання колективних договорів за даними профспілкової статистичної звітності станом на 1 квітня 2014 року тощо.

ДНІПРОПЕТРОВЩИНА

ЩОДО СИТУАЦІЇ У СФЕРІ ЦІНОУТВОРЕННЯ НА ЕНЕРГОНОСІЇ, ПРОДУКТИ І ТОВАРИ ПЕРШОЇ НЕОБХІДНОСТІ, ТРАНСПОРТНІ ТА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ

12 червня відбулося засідання президії Дніпропетровського обласного об'єднання профспілок, на якому було розглянуто питання щодо ситуації у сфері ціноутворення на енергоносії, продукти і товари першої необхідності, транспортні та житлово-комунальні послуги. Президія прийняла рішення звернутися з цього приводу до керівників держави (Президента України, Прем'єр-міністра України, Голови Верховної Ради України) з листом, який було надіслано для інформування про дії профспілок щодо захисту соціально-економічних інтересів трудящих і всього населення.

У листі, зокрема, зазначається:

«Розуміючи, що нинішня непростя політична і соціально-економічна ситуація в Україні потребує згуртованості всього суспільства та прийняття непопулярних рішень, профспілки Дніпропетровщини в той же час занепокоєні тим, що антикризові кроки уряду не завжди супроводжуються реальними заходами соціального захисту трудящих та всього населення...»

Численні звернення трудящих до профспілкових органів свідчать про стурбованість людей різким зростанням вартості продуктів харчування, ліків, транспортних та інших послуг. Не додає громадянам оптимізму і значне зростання вартості енергоносіїв та житлово-комунальних послуг, що призводить до ще більшого зубожіння людей та зростання кількості звернень за субсидіями. Однак, на нашу думку, передбачені державою компенсаційні механізми для найуразливіших верств населення не зможуть захистити більшість працюючих...

Профспілки також звертають увагу керівництву держави на необгрунтованість догнати вартості здійснення населенням оплати за подвійну норму споживання газу – з 9,8 до 18,3 куб. м на особу на місяць. Йдеться про ситуацію, коли газопостачальні органи організаціями відхиляються заяви грома-

дян про використання ними електроводонагрівачів у разі відсутності гарячої води замість підігріву води на газовій плиті, а також про перегляд обчислення вартості послуг населенню. Таким чином, громадяни платять за підігрів води двічі – енергетичним компаніям (за лічильником) та газопостачальним (за подвійну норму споживання газу).

Тому ми наполягаємо на невідкладному внесенні змін до постанови Кабміну від 08.06.1996 № 619 «Про затвердження норм споживання природного газу населенням у разі відсутності газових лічильників», а саме:

– скасувати неправомірну оплату подвійної норми споживання газу при відсутності централі-

зованого гарячого водопостачання за заявами мешканців щодо встановлення ними електроводонагрівачів (бойлерів) та у відповідності до складеного акта;

– доповнити «Норми споживання природного газу населенням у разі відсутності газових лічильників» видом споживання природного газу – «плита газова за наявності електричного водонагрівача» для норми споживання 9,8 куб. м/людино-місяць;

– зобов'язати газопостачальні організації безкоштовно (в рахунок наступних платежів) забезпечити газовими лічильниками кожну оселю, як в енергетиці...

Враховуючи необхідність поступового приведення цін на енергоносії до економічно обгрутова-

ного рівня, профспілки разом з тим вкотре звертають увагу на те, що галузі енергозабезпечення та житлово-комунального господарства не використовують усі можливості для покращення свого стану і поліпшення обслуговування населення (боротьба з корупцією, заходи з енергозбереження, жорсткий контроль за обліком споживання та його оплатою, зменшення втрати в мережах тощо)...

Профспілки категорично не погоджуються з тим, що проблеми цих галузей Уряд намагається вирішувати не за рахунок монопольних бізнес-структур, а трудящих і всього населення.

З повним текстом Звернення можна ознайомитися на сайті ФПУ: <http://www.fpsu.org.ua>.

ФПУ

ПРОФСПІЛКИ ЗВЕРНУЛИСЯ ЗА ПІДТРИМКОЮ ДО СОЦІАЛЬНИХ ПАРТНЕРІВ

ФПУ надіслала листи до міністра соціальної політики Людмили Денісової та міністра юстиції Павла Петренка з приводу внесення на розгляд Верховної Ради України проекту постанови про утворення Тимчасової слідчої комісії ВР з розслідування фактів незаконного відчуження нерухомого майна, що перебуває в користуванні ФПУ.

Таким чином пропонується прийняти рішення, яке явно суперечить чинному законодавству України, наголошується у листі, при цьому не враховано те, що профспілка є законним власником належного їй майна, право власності на яке підтверджено відповідними державними актами, а правомірність створення господарських товариств, засновником яких є ФПУ, підтверджено рішеннями Вищого арбітражного суду України. Також повідомляється, що позови органів прокуратури про визнання права власності за державою щодо окремих майнових об'єктів ФПУ розглядаються судами, однак на сьогодні не наведено жодних документально підтверджених фактів про участь держави у створенні об'єктів власності ФПУ.

У листі нагадується, що відповідно до ст. 12 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» професійні спілки, їх об'єднання у своїй діяльності незалежні від державних органів та органів місцевого самоврядування, роботодавців, інших громадських організацій, політичних партій, їм не підвизні і не підконтрольні.

Більше того, забороняється втручання державних органів у статутну діяльність профспілок, їх організацій та об'єднань.

Відповідно до ст. 3 Конвенції Міжнародної організації праці (МОП) «Про свободу асоціації та захист права на організацію» № 87, організації працівників мають право вільно організувати свою діяльність і формулювати свою програму дій. Державна влада утримується від будь-якого втручання, здатного обмежити це право або перешкодити його законному здійсненню.

ФПУ просить довести інформацію до відома керівництва Уряду як соціального партнера профспілок з метою надання належної оцінки незаконним спробам втручання у внутрішню статутну діяльність ФПУ.

Варто зазначити, що ФПУ також надіслала листи голові Комітету з питань соціальної політики та праці Верховної Ради Петру Цибенку і голові Комітету з питань регламенту, депутатської етики та забезпечення діяльності Верховної Ради Володимирі Макеенку з приводу внесення на розгляд парламенту за ініціативою народного депутата України Сергія Капліна проекту постанови про утворення Тимчасової слідчої комісії ВР з розслідування відчуження нерухомого майна, що перебуває в користуванні ФПУ.

Нагадуємо, що під час перебування делегації українських профспілок у м. Женеві, де на початку червня проходила щорічна Міжнародна конференція праці МОП, в якій також брали участь українські делегати уряду і роботодавців, в. о. Голови ФПУ Григорій Осовий зустрівся з головою Групи трудящих Конференції Люком Коктебеком і поінформував його про згаданий проект постанови Верховної Ради України, а також підготував у зв'язку з цим Заяви ФПУ. Проекти постанови та Заяви ФПУ у перекладі на англійську мову було передано голові Групи трудящих, який пообіцяв підтримати ФПУ.

ОСВІТА

ПРОТИ ЗВУЖЕННЯ ТРУДОВИХ ПРАВ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Профспілка працівників освіти і науки України за дорученням президії ЦК профспілки звернулася до Президента Петра Порошенка, як гаранта Конституції, з проханням зупинити дію постанови Кабінету Міністрів від 25 березня 2014 року № 88 «Про внесення змін до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2011 року № 373» з мотивів невідповідності її Конституції та такої, що спрямована на зниження рівня оплати праці педагогічних працівників, а також прийнятої з порушенням законодавства.

ДЕРЖСЛУЖБОВЦІ

ЖИТИ ВІЛЬНО! ЖИТИ БЕЗБІДНО! ЖИТИ ЧЕСНО!

Президія Центрального комітету Профспілки працівників державних установ України звернулася до керівництва держави з вимогою жити відповідних заходів щодо передбачення в проєкті держбюджету України на 2015 рік видатків на оплату праці державних службовців у повному обсязі згідно із законом. Про це йшлося під час чергового засідання президії ЦК профспілки, що відбулося 12 червня у Львові.

Президія підтримала прагнення Президента України створити країну, в якій можна «Жити вільно! Жити безбідно! Жити чесно!», але висловив сумнів, що Уряду

вдасться подолати кризу в країні за рахунок зубожіння державних службовців. Досвід країн Євросоюзу, де в 2009 році були значно скорочені чисельність держав-

них службовців та їх заробітна плата, свідчить, що жити заходи не дали суттєвої економії державного бюджету, а навпаки, стали істотними чинниками зниження ефек-

тивності державного управління.

З повним текстом Звернення можна ознайомитися на сайті ФПУ: <http://www.fpsu.org.ua>.

РОЗМОВА З ГОЛОВОЮ КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОФСПІЛКИ ПРАЦІВНИКІВ КУЛЬТУРИ ЛІДІЄЮ КОЛОДКО

Тетяна МОРГУН
спеціально для «ПВ»

— Лідіє Василенко, культура в нас завжди фінансувалася за сумнозвісним «залишковим принципом», але профспілки активно обстоюють законні права трудівників. Чи можемо казати про певні успіхи в цьому напрямі?

— Беззаперечно. Маю на увазі, до прикладу, досягнення для працівників належних трудових і соціальних умов, що, завдяки діяльності профкому, лягає рядками приписів у колективних договорах. Або певні державні кроки, здійснені на вимогу профспілок. Адже що робочій людині потрібно? Гідна зарплата, аби не почуватися приниженою, повага до неї самої та до її праці. Це дає їй спокій, впевненість, мотивацію, належні можливості для достойного побуту й дозвілля. Все це разом називається соціальною справедливістю, і такої справедливості ми, профспілки, активно намагаємося досягти, використовуючи весь, законодавчо забезпечений, і власний професійний інструментарій.

— Які конкретно державні кроки маєте на увазі?

— Приміром, те, що профорганізації працівників культури й, до речі, лише вони, — тут я повинна в першу чергу сказати про лідерську роль нашого Центрального комітету — ми всі разом, починаючи з 2005 року, домоглися ухвалення з відповідними змінами законів України «Про бібліотеки і бібліотечну справу», «Про культуру». Профільне міністерство нічого подібного не ініціювало, а нам пропонувало: ви, мовляв, починайте, а ми підтримаємо. Тож підкреслимо: ці закони ухвалені лише за нашим наполяганням. Завдяки цьому передбачено непогані преференції для працівників музеїв, бібліотек, театрів, музичних шкіл. Йдеться, зокрема, про додаткові виплати, коли людина йде у відпустку, надбавки у розмірі до 50 відсотків окладу і таке інше. Це неабияк важливо для бюджетників, особливо для працівників музеїв, бібліотек, музичних шкіл, бо в них зарплата невисока. Тож на рівні міста всі попередні роки профспілки вирішували питання стосовно 20% надбавок для бюджетників через Територіальну угоду між Київською міською адміністрацією, Київською міською радою профспілок та Федерацією роботодавців м. Києва. Ці муніципальні надбавки для бюджетників необхідні. І розуміючи, що ситуація в Києві складна, ми обурені постановою КМУ № 65 від 01.03.2014 щодо змін надбавок, доплат, допомоги, винагород, тим, що всі ці питання вирішуються лише з огляду на економію фонду заробітної плати. Це протизаконно і неправильно, бо є чинні закони, й вони зворотньої сили не мають! І саме наші профспілки в

Головне — встановлення соціальної справедливості для людини праці

усіх регіонів порушили питання про поновлення дії цих чинних законів України.

— Мабуть, і справді потрібні якісь нові методи й підходи в роботі із соціальними партнерами?

— У принципі формат таких взаємостосунків уже давно знайдено й відпрацьовано. Це передусім угоди. Ми готуємо відповідні документи; ЦК співпрацює з Міністерством культури, ми — з Департаментом культури КМДА, де нас розуміють і підтримують. Голова нашого ЦК Л. Ф. Перелигіна зустрічалася з міністром Кабінету Міністрів, провела конструктивну розмову: заклик урядовців зтягувати паски у зв'язку зі складною економічною ситуацією в жодному разі не має вдарити по людях, які й без того одержують неприпустимо низькі зарплати. Тож урешті-решт Уряд дозволив поновити доплати, замінювати відсутніх, дозволив повернути додаткові години для викладачів творчих навчальних закладів. Адаже середня заробітна плата у сфері культури — від 2100 до

2400 гривень, а за такі гроші людина не може гідно існувати. У нас — я маю на увазі нашу владу — полюбляють говорити про духовність, відродження нації, але про культуру, працівників культури, котрі є основою складовою цього відродження нації й духовності, майже не згадують. Слово КУЛЬТУРА в словнику публічних людей відсутнє! Ось ми й намагаємося пояснити наш соціальний парнерам, що від рівня культури українців багато в чому залежать і соціальний, і економічний стан країни. А стан самої сфери культури, котра покликана плекати в людях духовність, передусім залежить від достойного матеріально-технічного забезпечення її працівників. Сьогодні для нас, тобто для галузевої профспілки, головне — встановлення розміру тарифної ставки І розряду на рівні мінімальної зарплати. Адже поки що цей розмір набагато менший, і різниця, на превеликий жаль, збільшується, сягаючи нині 390 гривень. Працівники культури, включно з усіма галузевими службами нашої держави, втрачають від ста до семисот

гривень щомісяця (залежно від розряду), а ми досі не можемо схилити Уряд до негайного виведення такої ситуації!

— А чи задоволені Ви як голова міському профспілки станом і духом соціального партнерства на рівні міста?

— У цілому так. Пригадую, коли я тільки-но почала працювати у профспілках, колективним договором та угодами прийдялося не так уже й багато уваги. А нині в закладі, організації, творчому колективі кождого, як тепер кажуть, є малою конституцією, документом номер один. Профспілка працівників культури разом з іншими київськими профспілками вже вісім років укладає тристоронню територіальну угоду з Київською державною адміністрацією та Київською міською організацією роботодавців. Тактика нашої спільної роботи справді змінилась — залежно від викликів часу, але сутність її лишається та сама: що ми спільно можемо й повинні зробити на конкретному етапі для піднесення якості життя працюючих і непрацюючих киян?

Приміром, коли соцстрах почав управлятися на тристоронній основі, я запросила до себе всіх керівників районних дирекцій соцстраху, а також усіх голів профкомів, аби обмінялися думками про напрями й формат майбутньої спільної роботи. Запропонувала цим керівникам із розумінням поставитися до того, що голова первинки буде представником або головою комісії соцстраху у своїй організації. Ми порозумілися. Тому наші профспілки роками оздоровлювали працівників культури та їхніх дітей. Бувало, що саме ми — а не міськпрофрада — вивозили на оздоровлення по 2000 дітей.

— Лідіє Василенко, що, на Ваш погляд, може зміцнити сучасні профспілки фінансово й організаційно?

— Це теж не сьогоднішнього дня тема. Ще з радянських часів первинки традиційно вирішували самостійно, скільки коштів лишати в себе, скільки переказувати вищим структурам. Воно й донині здебільшого так, хоча в нас більшість профкомів небагато, тож лишують собі приблизно 80 відсотків. Примусити їх відраховувати більше, довести, що чим більше коштів буде в розпорядженні міському й ЦК, тим ефективніше вони захищатимуть працівника, — важко. З іншого боку, можна зрозуміти й голів первинних профорганізацій, коли пояснюють, що життя людей так погіршилося, вони так збідніли, що матеріальна допомога в 100–200 гривень важить для них «тут і зараз» більше, ніж будь-що. Повторюю: у сфері культури принизливо низькі зарплати! Що ж до друго-го, то хоча б наш приклад, тобто приклад багаторічних спільних — і загалом успішних — дій профспілок бюджетної сфери дово-

дить нашу єдність і взаємопідтримку. Хоча, звісно, наявність фондів солідарних дій, передбачених згаданою Стратегією модернізації, відчутно посприяла б іще більшому організаційному зміцненню.

— Хто, з Вашого погляду, є успішним профлідером і чи може похвалитися молодими профспілковими кадрами?

— Прекрасний профлідер у Національній опері — народний артист України Олександр Дяченко, і заступник у нього бойовий — Василь Гайдаржі. У Театрі імені Лесі Українки — народна артистка України Ірина Дука, авторитетна, шанована, має хороши контакт з художнім керівником колективу Михайлом Резніковичем. А в Київському оперному профспілку завжди розуміє й підтримує генеральний директор Петро Чуприна. Там, де є взаєморозуміння між адміністрацією і профспілкою, є й результати.

Принагідно нагадаю, що в нашій міській профспілці є така структура — звільнені штатні працівники. Скажімо, в Києві вісімнадцять музеїв, їх профкоми входять до об'єднання первинних профспілкових організацій, яке очолює звільнений штатний працівник. Так само штатний працівник об'єднує театральні первинки; інший — об'єднання профкомів усіх 54 музичних шкіл і шкіл естетичного виховання. Так ось, хочу сказати доречно слово про всі об'єднання первинних профспілкових організацій щодо виховання молодого покоління профспілкових працівників. Нещодавно побувала в музейників на профспілковій звітно-виборній конференції і, знаєте, отримала величезне задоволення. Чомусь була впевнена, що не побачу там молодих облич (бо, як правило, музейники, бібліотекарі — більш старші люди). Проте на цій конференції з восьми промовців четверо були зовсім молоді. Вчений секретар, працівник фонду, екскурсовод... До профспілки прийшли за покликанням. А як виступали! То були просто-таки мушкетери філософські притчі про життя музейне, про те, як вони створюють експозиції, що хочуть ними сказати людям, — й слухати було неймовірно цікаво. Піднімалася в душі гордість за нашу розумну й соціалізовану молодь. Так само прекрасно пройшли звітно-виборні конференції в музичних школах, у театрах, де знову-таки молоді люди говорили про важливість профспілкової роботи. А ми, старші колеги, у свою чергу, їм кажемо: ваша активність, зацікавленість, ваше вблвання за людей — оце і є сутність профроботи. Адже люди судять про неї не за окремими керівниками, а передусім із того, як працює голова первинної профспілкової організації. Мої враження подарували мені впевненість, що профспілки будуть зміцнюватися, а також, що молодь неодмінно поповнюватиме наші лави.

КИРГИЗСТАН: ФЕСТИВАЛЬ НАРОДНОЇ ТВОРЧОСТІ З НАГОДИ РОКУ ДЕРЖАВНОСТІ

За ініціативою ЦК профспілки працівників державних муніципальних установ та громадського обслуговування Республіки Киргизстан у 2014 році відбудеться Республіканський фестиваль народної творчості «Інтімак-Кесесі» (Чаша єдності), присвячений Року державності. Проведення фестивалю сприятиме підвищенню

рівня довіри громадян до інститутів держави, консолідації зусиль держорганів, органів місцевого самоврядування, профспілок та інших громадських організацій в єднанні націй, відродженню та розвитку народних жанрів, самотутніх національних традицій та видів самодіяльного мистецтва, залученню молоді до

кращих традицій національної культури. У рамках фестивалю затверджено графік проведення заходів у регіонах Киргизстану. Так, 15 квітня відбувся фестиваль у Чуйській області, звідти чашу «Інтімак-Кесесі» було передано до Таласької області, після чого настане черга Ошського регіону.

НИГЕРІЯ

ПРАЦІВНИКИ ГЛОБАЛЬНИХ ДОСТАВОК ЗМІЦНЮЮТЬ ЛАВИ

У м. Лагосі зібралися трудящі країни, щоб обговорити шляхи та способи посилення свого статусу як життєво важливих учасників глобальних ланцюгів доставок.

Компанії, що займаються глобальними доставками, вже активно працюють у Нігерії, а враховуючи швидке зростання економіки, така тенденція триватиме й надалі. Семінар був присвячений тому, щоб допомогти

трудящим дізнатися більше про зміцнення профспілок у таких компаніях, як DHL, FedEx, UPS, TNT, GeoPost, а також можливості Міжнародної федерації транспортників об'єднати працівників компанії у різних країнах.

КАЗАХСТАН

СЕМІНАР ДЛЯ МАЛОГО ТА СЕРЕДЬОГО БІЗНЕСУ

Як створити профспілкову організацію на підприємстві малого та середнього бізнесу та захистити права людей, які тут працюють? Цьому лідерів профспілки малого та середнього бізнесу Казахстану навчали на триденному семінарі-тренінгу «Органайзинг та колективні переговори в зоні неформальної економіки».

Семінар, організований спільними зусиллями Федерації профспілок Республіки Казахстан та Міжнародної організації праці, проходив у санаторії «Сосновий бір», що в Костанайській області. Лектором від МОП виступив Всеволод Барбенягє, автор книги з неформальної економіки.

Як зазначила голова Центральної ради профспілок малого та середнього бізнесу Гуліра Аблаєва, найбільш

гострою проблемою незахищеності працівників є саме в приватному секторі, особливо в секторі послуг.

БІЛОРУСЬ

МЕДАЛЬ З НАГОДИ 110-РІЧЧЯ ПРОФСПІЛКОВОГО РУХУ

Президент Білорусі Олександр Лукашенко своїм указом затвердив ювілейну медаль «110 гадоў прафсаюзнаму руху Беларусі» (110 років профспілковому руху Білорусі), а також положення про медаль, її опис і зразок посвідчення.

Ювілейною медаллю будуть нагороджуватися члени профспілок Федерації профспілок Білорусі, які зробили значний внесок в профспілковий рух та соціально-економічний розвиток країни, ветерани профспілкового руху та профспілкові працівники, посадові особи держорганів Білорусі та інших держав, члени громадських

об'єднань, які особистим прикладом захищають трудові, соціально-економічні права та законні інтереси членів профспілок. Медаль також вручається діячам міжнародного профспілкового та робітничого руху, іншим закордонним представникам за особистий внесок у зміцнення профруху Білорусі на міжнародній арені.

КОРОТКО

КАТАР | Міжнародна федерація транспортників та Міжнародна конфедерація профспілок звернулися до Міжнародної організації праці з приводу порушень національного авіалінійного Катару Qatar Airways Конвенції № 111 про дискримінацію у сфері праці. Країна підписала цю конвенцію у 1976 році.

ФРАНЦІЯ | Літній сезон кіно-театральних фестивалів у Франції опинився під загрозою. Актори та техніки, тимчасово зайняті у виставах, кіно та на телебаченні, закликали до загальнонаціонального страйку протягом всього червня. Держава з метою економії запропонувала змінити їх статус через те, що вони працюють з великими перервами, але отримують підвищену допомогу з безробіття.

БРАЗИЛІЯ | Працівники метрополітену Сан-Паулу заявили про намір тимчасово призупинити страйк, що паралізував 12-мільйонне місто. Уряд має кілька днів, аби домовитися з метрополітенівцями. Страйкарі домагаються, щоб влада Сан-Паулу скасувала накази про звільнення близько 40 найбільш активних протестувальників, які організували пікет біля метро. Лідери профспілки метрополітенівців частково погодилися, щоб зарплату працівників підземки підвищили, за пропозицією адміністрації, на 8,7%. Раніше мітингувальники вимагали підвищити зарплату не менш ніж на 12,2%.

ШВЕЦІЯ | Триває страйк залізничного персоналу, який обслуговує поїзди, що курсують на південь скандинавської країни. Переговори між профспілкою Seko й організацією роботодавців Almega не дали результатів. Профспілка вимагає, аби роботодавець – компанія Veolia, що відповідає за експлуатацію потягів, запровадила максимальний рівень кількості годин, які кожен «годинник» має відпрацювати протягом року. Окрім того, їм має бути запропонована постійна робота.

ІТАЛІЯ

INDUSTRIALL СТВОРЮЄ ГЛОБАЛЬНУ МЕРЕЖУ ФАХІВЦІВ З КОМУНІКАЦІЙ

Фахівці з комунікацій членських організацій Глобальної спілки IndustriALL з понад 30 країн зібралися в Італії для обміну думками, як підвищити ефективність спільної роботи та кампаній, щоб поліпшити ситуацію з дотриманням прав трудящих.

У ході дводенного формату, що проводився на базі навчального центру в м. Турині, учасники вирішили створити глобальну мережу фахівців для обміну інформацією, матеріалами, стратегіями й успішними прикладами діяльності. Обмінюючись досвідом, навичками та знаннями, учасники роз'їхалися, сповнені ідеями про те, як підвищити ефективність своїх національних кампаній та виявити глобальну солідарність у боротьбі інших профспілок IndustriALL.

Генеральний секретар IndustriALL Юркі Райна поставив учасникам семінару провокаційне запитання: чому на своїх сайтах вони забули про існування 99% світу? За словами Юркі Райна, в світі без кордонів, де переважають транснаціональні компанії, порушення прав трудящих в одній частині світу має безпосередній зв'язок із працівниками в іншій.

Ці слова отримали яскраве підтвердження у виступі генерального секретаря профспілки працівників швейної промисловості Камбоджі FTUWKC Сокні Сей. Вона нагадала учасни-

ЮРКІ РАЙНА, ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР INDUSTRIALL:

«У світі без кордонів, де переважають транснаціональні компанії, порушення прав трудящих в одній частині світу має безпосередній зв'язок із працівниками в іншій».

кам семінару, що одна з десяти речей, які носять люди в усьому світі, зроблена в її країні. «Клієнт у Камбоджі – це король, а королі – це бренди», – наголосила Сокні Сей. На її думку, покупці повинні посилити вплив на бренди, а профспілки можуть відігравати ключову роль у наданні допомоги, необхідної для отримання глобальної підтримки в боротьбі за поліпшення ситуації із забезпеченням прав трудящих і гідної заробітної плати працівників швейної промисловості Камбоджі. Втручання та кампанія IndustriALL мали вирішальне значення в

тому, що бренди здійснили тиск на уряд щодо дотримання прав профспілок, прожиткового мінімуму та домоглися звільнення в минулому місяці 23 заарештованих активістів.

Серед членських організацій, що розповіли про власні кампанії та інформаційні заходи, були представники канадської профспілки Unifor, німецької профспілки робітників промисловості IG BCE, російської Нафтагосбуд-профспілки, Бразильської конфедерації робітників-металістів і профспілки робітників нафтових родовищ із Тринідаду і Тобаго.

Ерік Лі із LabourStart та Уолтон Пантленд із USI поділилися з учасниками форуму особливостями проведення digital-кампаній.

Під час роботи в групах, організованої на основі інтерактивної програми, учасники семінару обговорили можливість сприяння проведенню кампаній IndustriALL і отримання підтримки та відгуків з боку робітників на регіональному рівні. Вони також поділилися власними ідеями щодо того, як краще організувати роботу глобальної мережі фахівців з комунікацій.

ЗАКАРПАТТЯ | ВІДЗНАКИ

ПІДБИТО ПІДСУМКИ КОНКУРСУ ЖУРНАЛІСТІВ

Президія Закарпатської обласної ради профспілок підбила підсумки щорічного конкурсу на краще висвітлення діяльності профспілок у засобах масової інформації у 2013–2014 роках. Проведення цього конкурсу значною мірою сприяло поліпшенню висвітлення у ЗМІ питань, що стосуються життя усієї профспілкової громади, як-от укладання колективних договорів і угод, проведення звітів і виборів у профспілках, забезпечення соціального партнерства, питань трудового законодавства, охорони праці, соціального страхування, оздоровлення працюючих та членів їхніх сімей, дитячого відпочинку, культурно-масової і фізкультурно-спортивної роботи, діяльності санаторно-курортного і туристсько-екскурсійного комплексу профспілок тощо.

Сергій БАРАНЧИКОВ
завідувач відділу
організаційно-гуманітарної
роботи Закарпатської облпрофради

Підсумки традиційного обласного конкурсу закарпатських журналістів було оголошено на зустрічі в облпрофраді у День журналіста. Перше місце серед журналістських колективів обласних ЗМІ присуджено колективом редакцій газети «Новини Закарпаття» та обласної державної телерадіокомпанії «Тиса». Друге місце посіли ТРК «М-Студіо» та ТРК «Данію» – 21 канал, третє – газета «Спорт тайм». Серед редакцій міськрайонних газет перше місце присуджено редакції газети «Мукачівська Ратуша», друге – Іршавській районній газеті «Нове життя», третє – редакції газети «Вісті Ужгородщини». Їх нагороджено Почесними грамотами президії Закарпатської облпрофради та грошовими винагородами. Відзначено активну участь у конкурсі з врученням Подяки президії облпрофради редакції Тячівської райгазети «Дружба», видань «Профспілкові шодення», «Медичний вісник», часописів «Синій Вир» і «Кар-

Учасники зустрічі журналістів у Закарпатській облпрофраді

патська Україна». Подяками облпрофради та грошовою винагородою відзначено групу журналістів всеукраїнських, обласних та міськрайонних видань, які висвітлюють профспілкову тематику в ЗМІ.

Під час зустрічі з журналістами про діяльність профспілкових організацій області, її інформаційне забезпечення розповів заступник голови Закарпатської облпрофради Ва-

силь Захарець, голови обласних організацій профспілок працівників культури – Наталія Товтін, охорони здоров'я – Володимир Турок. Питання співпраці засобів масової інформації з профспілками порушили у своїх виступах голова обласної організації Національної спілки журналістів України Дмитро Воробець, власний кореспондент газети «Урядовий кур'єр» у Закарпат-

ській області Василь Бездір, завідуючий відділом редакції угорськомовної газети «Карпати ігас со» Чоба Балог, заступник редактора газети «Вісті Ужгородщини» Марія Підгорна та інші журналісти. Заступник голови Закарпатської облпрофради Василь Захарець вручив нагороди профспілок редакційним колективам та окремим журналістам – переможцям конкурсу.

ДНІПРОПЕТРОВЩИНА | ЗУСТРІЧ

СПІЛЬНО ФОРМУВАТИ ГРОМАДСЬКУ ДУМКУ

Напередодні Дня журналіста у Дніпропетровському облпрофоб'єднанні відбулася традиційна зустріч із працівниками місцевих та всеукраїнських засобів масової інформації.

Як повідомляє прес-центр Дніпропетровського облпрофоб'єднання, голова профцентру Віталій Дубіль поздоровив журналістів із професійним святом, вручив їм нагороди і подякував за активне та об'єктивне висвітлення діяльності профспілок області щодо правового та соціально-економічного захисту трудящих. Зокрема, йшлося про нинішню боротьбу профспілок за недопущення в умовах кризи скорочення робочих місць і падіння життєвого рівня людей праці. Завдяки підтримці ЗМІ вдалося

сформувати громадську думку стосовно ініціативи керівництва області та профспілок про необхід-

ність збереження соціальних гарантій і суттєве зростання рівня оплати праці. Тільки за останній місяць

відбулося три наради сторін соціального діалогу, готується до підписання Меморандуму із цього питання, на деяких підприємствах (ГМК, паливно-енергетичний комплекс) спостерігається підвищення зарплати. Наразі продовжується ця робота з керівництвом та профспілковими організаціями машинобудівників, автотранспортників та ін. Крім того, з огляду на нинішню непросту ситуацію в країні, зазначив голова облпрофоб'єднання, профспілки надають конкретну матеріальну допомогу бійцям української армії.

ХМЕЛЬНИЧЧИНА | ВІДПОЧИНОК
3 ТУРБОТОЮ
ПРО ШКОЛЯРІВ

Грузевицька загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів Хмельницького району – навчальний заклад, який має свою давню історію та гарні традиції. Адміністрація і профспілковий комітет закладу (директор Надія Ткачук, голова профкому Людмила Юзвизина) велику увагу приділяють оздоровленню школярів під час літніх канікул.

Валерій МАРЦЕНЮК

Так, цьогоріч учні 1–10-х класів відпочиватимуть у пришкольному таборі з денним перебуванням «Радість». Тут вони ходитимуть на екскурсії в ліс, на річку, займатимуться улюбленою справою: вишивкою, виготовленням іграшок із різноманітних природних матеріалів, братимуть участь у спортивних змаганнях і різних конкурсах тощо.

До речі, дванадцять учнів 8–10-х класів школи відпочиватимуть у наметовому таборі «Патріот» при Ступищенській загальноосвітній школі І–ІІІ ступенів, шестеро – в літній профільній школі для старшокласників «Ерудит» при Давидковецькій ЗОШ І–ІІІ ступенів, а вихованці 3–8-х класів матимуть нагоду оздоровитися в таборі «Надія», що в селі Доброгорща рідного Хмельницького району.

ЗАПОРІЖЖА | ЛІТО–2014

СТАРТУВАВ ОЗДОРОВЧИЙ СЕЗОН

Обласна рада профспілок, профспілкові організації всіх рівнів спільно з власниками дитячих оздоровчих закладів приділяють велику увагу належній підготовці дитячих оздоровниць до приїзду дітей на відпочинок.

Анатолій ЧЕРЕПЕХІН
завідувач відділу культурно-масової,
спортивної роботи та оздоровлення
Запорізької облпрофради

На виконання рішень наради із організації і проведення оздоровчої кампанії спеціалісти облпрофради, галузеві профспілки разом із технічною інспекцією праці профспілок у травні перевірили дитячі оздоровчі заклади. Основна увага приділялася організації безпечного відпочинку дітей, добору кваліфікованих працівників харчоблоку, вожатих і вихователів, медичного і технічного персоналу. Виявлені недоліки були усунені невідкладно і в повному обсязі.

На підготовку дитячих оздоровчих закладів до приїзду дітей власники витратили близько 15 млн грн. У корпусках, де проживатимуть діти, зроблено ремонт, закуплено нові ліжка, постільну білизну, інше обладнання. Для належної роботи харчоблоків придбані холодильні камери. Плажі приведені до ладу і відповідають вимогам чинного законодавства. Закуплено лікарські препарати. Укладено договори зі всіма організаціями, які працюють на ринку надання послуг для дитячих оздоровчих закладів.

Облпрофрада постійно тримає на контролі хід підготовки й проведення оздоровчої кампанії, співпрацює з органами влади, роботодавцями, виконавчою дирекцією Запорізького обласного відділення Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності щодо пошуку додаткових коштів на оздоровлення дітей.

Станом на 3 червня у 18 позаміських оздоровчих закладах Запорізької області відпочивають 4350 дітей і підлітків.

Співпраця з держсанепідемслужбами приморських зон, керівництвом місцевого самоврядування дає позитивний результат у справі забезпечення якісного відпочинку дітей.

СПІВЧУТТЯ

Центральний комітет Профспілки працівників державних установ України висловлює глибоке співчуття члену ЦК, голові Хмельницького обласного комітету профспілки Лисик Надії Олександрівні у зв'язку зі смертю її батька **Лисика Олександра Антоновича**. Світла пам'ять про нього назавжди залишиться в серцях рідних, близьких і друзів. Схилиємо голову в глибокій скорботі.

**Раїса
Чирва**

Оглядач «ПВ»
chirva@bigmir.net

Ціни на продукти: високі, ще вищі

Останні події в Україні не могли не позначитися на вартості товарів та послуг. Вони й позначилися, причому неймовірним стрибком угору. Найприкріше, що подорожчало те, без чого ми не проживемо – продукти харчування. Причому не на декілька відсотків, а на 100 і вище. Експерти констатують невтішний факт: таких цін на продукти, які ми маємо сьогодні, в Україні ще не було. А таких, які були навесні, вже не буде. «Профспілкові вісті» тримають руку на пульсі.

КУРКА, ОЛІЯ ТА БОРОШНО – НАЙДОРОЖЧІ

Так, протягом травня 2014 року ФІПУ провела свій аналіз ситуації на споживчому ринку товарів та послуг України. Адже питання доступності продовольчих товарів, житлово-комунальних послуг, транспорту і зв'язку, недопущення необ'єктивного зростання цін і тарифів на соціально значущі товари і послуги, посилення упереджувачого захисту купівельної спроможності громадян та додержання законодавства щодо захисту прав споживачів та його вдосконалення традиційно займають важливе місце у роботі ФІПУ.

Особливо ретельно Федерація контролює ситуацію з ціноутворенням товарів та послуг першої необхідності. Зокрема, на споживчому ринку. Тому аналітична служба ФІПУ дуже ретельно вивчала дані

2011 року, коли відбувалося чергове зростання цін на споживчі товари, тодішній прем'єр Микола Азаров порадив українцям «не скиглити» та брати до рук лопати, аби самим забезпечувати себе продуктами харчування.

проведеного оперативного моніторингу споживчих цін на соціально значущі товари по регіонах України, які 1 червня оприлюднило Мінекономрозвитку. Йдеться про такі товари, як рис, хліб пшеничний з борошна першого ґатунку, хліб житній та житньо-пшеничний, яловичина, птиця (тушки курячі), борошно пшеничне вищого ґатунку, макаронні вироби, крупи гречані, ковбаси варені першого ґатунку, молоко (жирністю 2,5%), сметана (жирністю 15%), масло вершкове (жирністю 72–73%), сир м'який (жирністю 9%), цукор, олія соняшникова, яйця курячі I–II категорій, свинина, сало та картопля.

Крім того, проводився моніторинг роздрібних цін на продовольчих ринках по тих продуктах харчування, які не є соціально значущим, але часто стають основою їжею для незабезпечених осіб. Йдеться, зокрема, про капусту, моркву, буряк, цибулю ріпчасту. Окремий аналіз здійснено також на ринку нафтопродуктів – щодо найбільш популярних серед споживачів марок бензину А-95 та дизельного пального.

Отже, результати моніторингу перевершили найгірші очікування. Виявилось, що найбільше подорожчали курячі тушки – на 104,1%, рис – 102%, соняшникова олія – 101,8%, а також пшеничне борошно першого ґатунку – 101,3%. Водночас було зафіксовано незначне зниження темпів цін на сало – 99,2% і сметану (15%) – 99,8%, яйця – 98,6%, капусту нового врожаю – 94,7%, цибулю ріпчасту – 97,3%, бензин А-95 та дизельне пальне – 99,9%.

На думку аналітиків із Федерації профспілок України, на споживчому ринку України склалася небезпечна ситуація, що стосується більшості українців. Тому ФІПУ звертає увагу органів влади на необхідність здійснення упереджувачих заходів щодо соціального захисту населення. Зрозуміло, що нинішня соціально-економічна ситуація – дуже складна. Але допускати такого погіршення і без того жалюгідного рівня життя громадян не можна.

«ЗОЛОТА» ОСІНЬ. БУКВАЛЬНО

За даними експертів, осінь 2014 року може принести неприємний сюрприз щодо цін на соціально значущі товари. Українські аграрії побоюються, що їхня продукція цієї осені стане просто «золотою» – за вартістю. У виправданні наводять низку причин. Зокрема, цьогоріч їм довелося витрачати набагато більше ресурсів, що потрібні на вирощення врожаю, – міндобрив та бензину. А ця обставина потягнула за собою іншу – скорочення посівних площ, що може призвести до нестачі продукції.

Про реальні причини підвищення цін говорять і експерти. Пояснюючи подорожчання хліба, київська влада нарікає на складну економічну ситуацію у країні та здорожчання зерна, палива та комунальних послуг, зокрема вартості газу та електрики, які теж закладаються у кінцеву вартість хлібної продукції.

Директор Інституту соціально-політичного проектування «Діалог» Андрій Мисе-

Фото Кирила ЛАТИШЕВА «ПВ»

люк стверджує, що головна причина – здрожчання пального. Свій внесок зробила й економічна нестабільність, що зумовила підвищення цін на продукти в деяких регіонах. Зокрема, на Сході, де люди, налякані можливим дефіцитом, штучно підвищують попит, роблячи запаси. На думку експерта, протягом літа ці фактори можуть себе проявити «в усій красі», що призведе до небаченого подорожчання продуктів.

Своєю чергою, виконавчий директор Центру соціально-економічних досліджень CASE-Україна Дмитро Боярчук підтверджує думку колеги та «звинувачує» в зростанні цін бензин та стрибкоподібний курс гривні. «Основний фактор зростання цін – це подорожчання енергоносіїв на

фоні девальвації національної валюти. Основні енергоносії, бензин – це продукція імпортна, яка купується за кордоном за валюту, тому падіння гривні дуже істотно вплинуло майже на всі товари через транспортні видатки», – зазначив він. Свої прогнози щодо можливого зростання цін на продукти восени експерт також пов'язує з вартістю пального. За словами Боярчука, йдеться про щонайменше 12% збільшення вартості продуктів.

За прогнозами аналітиків, таке підвищення цін призведе до значної зміни споживчого кошика українців. Більшість з них змушені будуть відмовитися від м'яса, риби та інших вартісних продуктів. А ті, хто й так не часто дозволяв собі подібні «делікатеси», вочевидь, перейдуть до

ще більш дешевих продовольчих сегментів. У будь-якому разі, українським громадянам доведеться робити великі продовольчі запаси. Перевагу в цій ситуації матимуть ті, хто або сам вирощує якусь продукцію на земельній ділянці, або ж мають родичів у селі, які здатні їм допомогати.

ЯК РЕГУЛЮВАТИ?

Держава намагається не допустити різкого погіршення ситуації та стримати зростання цін на споживчу продукцію. Але в умовах ринкової економіки це можна зробити лише побічно – обмеженнями ринковими методами. Так, Мінагрополітики проводить постійний моніторинг цін на продукти харчування на ринках, у су-

Антимонополийний комітет надав свої рекомендації 18 торговельним мережам, аби не допустити необґрунтованого підвищення цін на продукти харчування.

пермаркетах та на продовольчих ярмарках. За словами міністра аграрної політики Ігоря Швайки, ціни в торговельних мережах значно різняться.

Зокрема, це добре помітно на прикладі цін на цукор, вартість якого сягнула 13,20 грн. Спекулянти знають, що роблять, адже незабаром розпочнеться консервація, тож розраховують на те, що люди купуватимуть солодкий продукт за будь-якою ціною. За словами Ігоря Швайки, в міністерстві розроблені свої механізми боротьби з нечесними методами. «Механізми прості. Приміром, яка роздрібна ціна на цукор сьогодні? У мене вже виробила звичка дивитися на ціни тих товарів у магазині, щодо яких є запитання. Ось ціна на цукор становить від 11,50 до 13,20 грн, залежно від фасування, якості, категорії магазину. Вважаю, що дорого, адже ціну можна знизити: цукор, в якого закінчується термін зберігання, в Агрофонді нараховується 150 тис. тонн. Тому відправляємо його на продаж за ціною 9,20 грн за кілограм. Такий дешевий цукор люди швидко розкуповують, адже з червня по вересень триває гаряча пора заготівлі консервації, варення, вина. Як результат, оптовики знижують ціну на цукор, і в магазині товару за 12,50 грн не знайдеш, адже ніхто його не купить. Ось так боремося із спекуляцією – пояснює міністр. І підкреслює, що економічних підстав для збільшення оптової ціни цукру до 1 вересня немає.

У міністерстві стверджують, що державні підприємства, які виробляють аграрну продукцію, хоча й є комерційними, але їхню діяльність контролює держава. «Тому ціни на ринку продуктів харчування будуть змінюватися прогнозовано», – переконує Ігор Швайка.

Щоправда, не завжди ринкові закони та державна інтервенція прямо впливають на ціноутворення. Як зазначають експерти, відносна стабілізація курсу гривні до долара не вплинула на вартість бензину, хоча й за всіма показниками мала б. «Навіть якщо Нацбанку вдасться стабілізувати валютний курс, на ринку пального ці зміни негайного відображення не знайдуть. І це подорожчання буде знову ж таки закладено у вартість продуктів. Тому побування аграріїв щодо нового злету цін восени цілком обґрунтовані», – стверджує експерт Андрій Міселик.

Своєю чергою, Федерація профспілок України вважає, що ситуацію з неконтрольованим ціноутворенням та подорожчанням необхідних для життя продуктів можна врегулювати за допомогою соціального діалогу, чіткого виконання Генеральної угоди та співпраці з підприємцями та профспілками.

СИТИЙ ГОЛОДНОМУ...

На щастя, Україну не можна назвати країною, де люди в буквальному сенсі голодують. Звичайно, українці не «жирують» так, як у деяких заможних країнах, але й не бідують, як у державах «третього світу». Союз організацій Oxfam склав рейтинг країн, що демонструє ситуацію з харчуванням у світі. Експерти організації оцінювали, наскільки достатній людям достатній обсяг їжі, чи можуть вони

собі дозволити нормально харчуватися, якою є якість продуктів і наскільки поширені хвороби, пов'язані з харчуванням. Виявилось, що найкраще харчуються жителі Нідерландів. У цій країні ціни на продукти досить низькі, зарплати мешканців – достатньо високі, а отже, вони можуть дозволити собі урізноманітнити свій раціон харчування. Це добре позначається на рівні захво-

рюваності цукровим діабетом – він тут незначний. Але є інша проблема: у Голландії доволі високий рівень ожиріння – приблизно у кожного п'ятого мешканця індекс маси тіла перевищує 30 при нормі 18–25. Далі в рейтингу найбільш ситих країн ідуть Франція, Швейцарія, Данія, Швеція, Австрія, Бельгія, Ірландія, Італія та Португалія. Геть інша ситуація в Африканській Республіці Чад.

Там їжа хоча й дешева, але зовсім не поживна. Є великі нарікання щодо гігієнічних норм, в яких готуються страви. Кожна третя дитина тут має недостатню вагу. Поруч із Чадом у цьому антрейтингу розташовані Ефіопія, Ангола та Ємен. Дослідження засвідчило, що найкраща доступна їжа – в США, а найменш доступна – в Анголі. Якістю їжі може похвалитися Ісландія, а на Мадагаскарі вона най-

нижча. Високий рівень діабету в Саудівській Аравії (18% страждають на це захворювання) і третина – на ожиріння), ожиріння – у Кувейті (42% населення). У США та Єгипті третина населення потерпає від ожиріння. Серед країн із середнім доходом питання ожиріння також актуальне. Найгірші показники – на Фіджі, в Мексиці і Венесуелі. А от африканці цим не страждають: у

Бангладеш, Непалі та Ефіопії було зафіксовано найменшу кількість товстунів. Хронічно недоїдають мешканці Бурунді (67% населення погано харчуються, а 35% дітей мають недостатню вагу). Далі в переліку країн з проблемою недоїдання розташовані Ємен, Індія та Мадагаскар. До речі, в Індії 44% дітей мають недостатню масу тіла – це найгірший показник у світі.

ПМГУ

ЖИТТЯ І БЕЗПЕКА ТРУДЯЩИХ – ПОНАД УСЕ

Збереження життя і здоров'я трудящих, профілактика нещасних випадків і професійних захворювань на виробництві є одним з пріоритетних напрямів роботи Профспілки металургів і гірників України.

Володимир БІЛИК
головний технічний
інспектор праці ЦК ПМГУ

ПОЗИТИВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Обнадійливі статистичні дані за 2013 рік свідчать про те, що кількість нещасних випадків із смертельним результатом на підприємствах ГМК зменшилася порівняно з 2012 роком на 17,6%, на 10,4% знизився рівень загального травматизму, майже на 56% зменшилася кількість групових нещасних випадків.

Програма дій профспілки, що спрямована на охорону праці та створення безпечних умов на робочому місці кожного спілчанина, є надзвичайно прогресивною і працює на суттєвий позитивний результат.

Варто, коротко спинившись на успіхах, серйозно поговорити про проблеми і вразливі місця роботи профспілок з охорони праці трудящих промислових підприємств. Оскільки тільки серйозний і чесний аналіз ситуації допоможе нам досягти нових успіхів у благородній справі збереження життя і здоров'я громадян України.

ЧИННИКИ ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ

Сьогодні головним чинником виробничого травматизму залишаються організаційні причини, через які відбувається понад 70% виробничих травм на підприємствах галузі, і, на жаль, ситуація на краще не змінюється. Головними з них є такі: порушення трудової і виробничої дисципліни, у т. ч. невиконання посадових обов'язків і вимог інструкцій з охорони праці, нездовільна організація безпечного виконання робіт, порушення вимог безпеки під час експлуатації устаткування.

Усі ці порушення є наслідком недоліків проведення навчання та інструктажів, зниження рівня професійної підготовки і знань вимог правил безпеки, інших нормативних документів з охорони праці.

Рівень знань щодо питань охорони праці – основний показник, що у процесі роботи кожного працівника визначає його здатність впливати на ліквідацію потенційно небезпечних місць і видів робіт, і нерозривно пов'язаний з поліпшенням умов праці на кожному робочому місці. Від якості навчання залежить і якість громадського контролю за станом охорони праці.

Необхідно постійно вдосконалювати рівень знань профспілкового активу з питань охорони праці, у тому числі з питань проведення атестації робочих місць за умовами праці з метою ефективного захисту прав працівників на гідні та безпечні умови праці.

ФІНАНСУВАННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Поліпшити умови праці, знизити рівень виробничого травматизму і професійних захворювань можливо тільки шляхом фінансування та виконання профілактичних заходів з охорони праці.

Проте в умовах нестачі обігових коштів роботодавці розглядають витрати на охорону праці як резерв для зниження виробничих витрат. Тому заходи із забезпечення здорових і безпечних умов праці фінансуються, на жаль, за залишковим принципом.

Галузеву угоду ГМК встановлено, що витрати на охорону праці мають складати не менш як

Актуальним питанням залишається тенденція формального розслідування нещасних випадків і необґрунтованого звинувачення потерпілих. Щоб уникнути відповідальності за виробничі травми з втратою працездатності, а іноді і за факти загибелі працівників, зацікавлені посадовці намагаються віднести нещасні випадки до таких, що не пов'язані з виробництвом, або звинуватити постраждалого в порушенні нормативних актів з охорони праці.

0,6% від суми реалізованої продукції. Переважна більшість власників підприємств прийняли і виконують запропоновану ПМГУ норму.

На жаль, зміна норми фінансування охорони праці в статті 19 Закону України «Про охорону праці», згідно з якою обов'язкові витрати на охорону праці становлять не менше 0,5% від фонду оплати праці, можуть зменшити фінансування профілактичних заходів з охорони праці на підприємствах ГМК України.

Тим, хто вважає, що безпека коштує дорого, не обійдуться відповіді, що її відсутність коштує набагато дорожче. Тим паче, що проведений аналіз показав, що витрати на охорону праці в сфері виробничої продукції становлять усього 0,8–0,9%.

Сьогодні поширена практика застосування різноманітних компенсацій за роботу в шкідливих умовах праці, оскільки це влаштовує і роботодавців (немає потреби у проведенні технічно складних заходів із поліпшення умов праці), і працівників (які вважають компенсації додатковим доходом). За деякими оцінками, ті або інші види пільг і компенсацій отримують близько 45% усіх трудящих, а загальні витрати роботодавців на їх надання в два рази перевищують витрати

на поліпшення умов праці.

Засоби, які витрачаються на поліпшення умов праці, в загальній сумі витрат на охорону праці становлять близько 25%, а витрати на пільги, компенсації і відшкодування несприятливих умов праці – близько 75%.

В умовах недосконалості ринкових механізмів усі ці витрати відносять до собівартості продукції, і в результаті за недбає ставлення до охорони праці на підприємствах розплачуються не їх керівники, а суспільство.

ЦК ПМГУ врахував усі вищевикладені факти і, посилюючись на статтю 43 Конституції України, згідно з якою кожна людина має право на належні, безпечні і здорові умови праці, спромігся внести на розгляд Верховної Ради внесення змін у статтю 19 Закону України «Про охорону праці». Ці зміни передбачають збільшення відсотка відрахувань на охорону праці до рівня попередньої норми Закону, що позитивно вплине на поліпшення умов праці та зниження рівня виробничого травматизму і професійних захворювань, а також на економіку підприємств і держави в цілому.

ВІД СЛІВ – ДО СПРАВ

Саме тому, на вимогу технічної інспекції праці ПМГУ в 2013 році проведено 11 повторних розслідувань нещасних випадків з метою встановлення їх істинних причин та зняття необґрунтованого звинувачення з потерпілих.

го постановою Кабміну від 01.08.1992 № 442.

Необхідно законодавчо регламентувати процедуру повторної переатестації у разі зміни умов праці та атестації новоорганізованих робочих місць, яка має проводитися негайно (з моменту створення такого робочого місця). Також потрібно визначити порядок проведення атестації робочих місць при використанні позикової праці, розробити диференційований підхід до визначення часу перебування в шкідливих і небезпечних умовах праці тощо.

Атестацію робочих місць треба зробити механізмом, який був би не просто основою для надання пільг і компенсацій, а й інструментом реального поліпшення умов праці.

Скорочення пільг і компенсацій за роботу в шкідливих і небезпечних умовах праці, приховування нещасних випадків, відсутність засобів індивідуального захисту, незадовільні умови праці – ось мала децима реальних загроз, з якими сьогодні можуть стикнутися трудящі. І тільки профспілка через своїх технічних громадських інспекторів праці може і повинна захистити їх від цих загроз.

Основним завданням для технічної інспекції праці профспілки на найближчий час має стати не лише контрольна функція за станом охорони праці, а й надання дієвої практичної допомоги всім організаційним ланкам профспілки щодо вдосконалення громадського контролю за станом охорони праці на підприємствах галузі.

У питаннях охорони праці українські профспілки мають обрати послідовну політику, що дасть нам змогу забезпечити подальше зниження рівня виробничого травматизму і дієвий захист конституційних прав трудящих на безпечну працю.

НА
10,4%
ЗНИЗИВСЯ РІВЕНЬ
ЗАГАЛЬНОГО
ТРАВМАТИЗМУ НА
ПІДПРИЄМСТВАХ
ГМК У 2013 РОЦІ
ПОРІВНЯНО
З ПОПЕРЕДНІМ
РОКОМ

ФОРУМ

ПРАЦЯ СІЛЬСЬКИХ ЖІНОК В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

У місті Яремчі Івано-Франківської області 10–12 червня за сприяння Міжнародного фонду Фрідріха Еберта, Міжнародної спілки працівників харчової і тютюнової промисловості, сільського господарства, ресторанного і готельного обслуговування, громадського харчування і суміжних галузей (IUF) відбулося засідання Жіночого комітету профспілки працівників агропромислового комплексу України на тему: «Гідна праця, соціально-економічні права жінок – працівниць сільського господарства, харчової та переробної промисловості України. Продовольча безпека держави».

За інформацією ЦК профспілки АПК, для об'єднання зусиль та активізації роботи виборних органів профспілки з органами місцевого самоврядування щодо захисту соціально-економічних і трудових прав працівників АПК і сільських жінок на засідання були запрошені також представники Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад з багатьох регіонів України. У роботі форуму також взяли участь секретар з гендерних питань профспілки працівників харчової промисловості Німеччини Іольда Ріс, член виконавчого бюро профспілки «Сіндлукас» Молдови Клаудія Ботнару. Під час скайп-конференції до слухачів приєдналися керівник гендерного сектору міжнародної профспілки IUF Барбро Будін і заступ-

ник голови ЦК профспілки працівників агропрому Росії Галина Юрова.

Відкрили засідання голова Жіночого комітету профспілки працівників агропромислового комплексу України Надія Бурлака, голова ЦК профспілки АПК Ігор Сопелкін і заступник голови Всеукраїнської асоціації голів сільських і селищних рад Вадим Івченко.

З доповіддю виступила голова Жіночого комітету профспілки Надія Бурлака. Вона зробила акцент на таких питаннях, як складне становище сільської жінки, замовчування проблем, суттєві гендерні перекоси, обмежений доступ до інформаційних, фінансових, комунікаційних, освітніх ресурсів, низький рівень медичного і побутового обслуговування. Жінкам у сільській місцевості

складно працевлаштуватися, часто вони працюють у важких умовах, заробляють менше від чоловіків. На селі часто переважає неформальна зайнятість, що не створює перспективи для отримання у майбутньому належного пенсійного забезпечення та інших соціальних гарантій.

36 % сімей у сільській місцевості живуть за межею бідності, переважно у злиднів перебувають жінки пенсійного віку. Розмір пенсій працівників сільського господарства значно нижчий від інших галузей економіки. Близько 2,5 млн пенсіонерів отримували пенсію нижче 1,0 тис. гривень. Серед них більшість – селяни.

У сільськогосподарському виробництві при найнижчому рівні оплати праці, сезонності виробництва і найвищому рівні

безробіття під час призначення пенсій застосовують середній показник зарплати по галузях економіки.

Проблеми пенсійного забезпечення сільських працівників набули гендерного аспекту. Пенсія сільських жінок, ураховуючи нижчий рівень оплати праці та період догляду за дітьми, становить лише 65–70 % розміру таких виплат для чоловіків.

Почастішали випадки відмови у призначенні пільгових пенсій працюючим у шкідливих умовах через відсутність даних про зарплату, інформації про виконання необхідного обсягу і відповідного характеру робіт, організаційно-правові зміни в діяльності сільськогосподарських підприємств, відсутність архіву або помилки у записках трудових книжок. Особливо це сто-

сується трактористів-машиністів і доярок.

Тим часом у сільській місцевості проживає понад 8 млн жінок, значна їх кількість перебуває за межею бідності. У своєму виступі голова ЦК профспілки Ігор Сопелкін наголосив на важливості спільної роботи профспілки, сільських рад як органу місцевого самоврядування та держави, яка має допомогти налагодити діалог між жінками і владою для покращення їхнього становища.

Упродовж двох днів учасники форуму обговорили низку важливих проблем, що стосуються становища жінок, які працюють у різних секторах економіки України та сільському господарстві, перспективи їхньої зайнятості, оплати праці, соціального забезпечення і безпеки на виробництві та в побуті.

Також обговорювалося питання продовольчої безпеки України, розвитку соціальної інфраструктури села, необхідність відновлення комплексного сільськогосподарського виробництва та роль і перспективи профспілки у цих процесах.

Під час форуму відбулося спільне засідання з Асоціацією сільських і селищних рад щодо ролі жінок, захисту їхніх інтересів через взаємодію органів місцевої влади в сільській місцевості, розвитку зайнятості і відновлення соціальної інфраструктури на селі.

Було висловлено низку важливих пропозицій та ініціатив щодо подальшої стратегії профспілки й спільної роботи з органами місцевого самоврядування в умовах децентралізації економіки України.

ОЗДОРОВЛЕННЯ

УСІ ПОТРЕБУЮТЬ ЗАХИСТУ Й ДОПОМОГИ

У зв'язку з трагічними подіями, що сталися у лютому під час мирного протесту на Майдані Незалежності у Києві, та численними пораненнями багатьох протестувальників за сприяння Федерації профспілок України та ПрАТ «Укрпрофоздоровниця» поранені євромайданівці проходили курс відновлювального лікування в санаторіях профспілок. Про те, як відбувалося оздоровлення та реабілітація постраждалих осіб, прокоментував радник в. о. Голови ФПУ Сергій Мартинюк, який відповідає за цей напрям роботи.

Тетяна РУБАН

«ПВ»
Фото Кирила ЛАТИШЕВА

«Напрямок оздоровлення та реабілітації євромайданівців – найскладніший, – розповів Сергій Мартинюк. – Адже треба було з'ясувати, за рахунок яких коштів і фондів проводитимемо лікування. Ми провели кілька важливих зустрічей із керівниками виконавчих дирекцій Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, написали листа-звернення до міністра соціальної політики. Спільно з юристами ФПУ було підготовлено проект постанови Уряду України. Дещо з цієї постанови вже виконується. В КМДА починають видавати посвідчення євромайданівців. Наразі є думка про створення благодійного фонду. Висловлюємо велику подяку колективам санаторіїв, які за власний рахунок узяли на лікування постраждалих осіб. Це «Жовтень», «Миргород», «Карпати», «Любін Великий», «Черче», «Новомосковський», «Хмельник». Для вирішення цього питання ми зверталися за сприянням до Наглядової ради «Укрпрофоздоровниця».

Вважаю, що ми знайшли повне розуміння з її головою Олексієм Романюком. Тобто шляхи вирішення ми шукаємо, і хочу запевнити, що зупинятися ми не будемо. На сьогодні вже отримали необхідне лікування та пройшли курс оздоровлення близько 60 осіб. Перше, що було зроблено, це створено сайт і складено списки тих, хто потребував і потребує медичної допомоги. Велика заслуга в цьому сотника Закарпатського оздоровчої сотні Степана Жука. Налагоджено співпрацю з волонтерами-медиками, головними лікарями лікарень, санаторіїв. Сотники Майдану складають списки постраждалих, проте все це відбувається не так швидко, як хотілося б. На жаль, не всі хочуть їхати. Відповідь проста: «Я не для того виходив на Майдан, аби потім лікуватися». Інші відповідають: «Не потрібні мені твої лікарі, я поїду в село, пожоджу босоніж по росі, пожнивую, скупаюся у ставку, пог'ю парного молока і все буде гаразд. Краще відправляй туди поранених і покалічених». Позитивно оцінюють роботу фахівців системи оздоровлення «Укрпрофоздоровниця». Хочу зазначити, що ми завжди отримували належну підтримку. Наведу приклад. До мене звернувся через волонтера

молодий хлопець із проханням пройти реабілітацію. Скаржився на сильний біль у грудях після побиття на Майдані правоохоронцями. У свою чергу, я звернувся по допомогу до керівника медичної служби «Укрпрофоздоровниця» Тетяни Семикопної: в якому санаторії можна пройти реабілітацію, а також сприяти в отриманні медичної допомоги. Оглянувши постраждалого, Тетяна Вікторівна одразу направила його на обстеження до Київського міського центру патології та реабілітації хворих ортопедо-травматологічного профілю, де йому цього ж дня зробили операцію. Пізніше головний лікар центру Вадим Данькевич пояснив, що якби це два-три дні забарився і молодий хлопець міг втратити руку. Велика подяка цій тендітній жінці за професіоналізм і допомогу. Мені потім неодноразово телефонували друзі юнака, зустрічали на Майдані, висловлювали слова подяки та казали, що не очікували такого ставлення від працівників ФПУ до постраждалих повстанців. І таких випадків є чимало». Велику допомогу у питанні оздоровлення надає керівництво Федерації профспілок України. За словами Сергія Мартинюка, у ході складних переговорів наприкінці лютого – на

початку березня з керівництвом ФПУ нарешті вдалося дійти спільного рішення. «Хочу висловити подяку в. о. Голови ФПУ Григорію Осовому, – сказав Сергій Мартинюк, – за гідність і дотримання слова. Особиста подяка заступнику Голови ФПУ Володимирі Саєнку за гарну організацію та допомогу в моїй роботі. Не було жодного дня, аби Володимир Володимирович не зателефонував і не поцікавився, як ідуть справи і чи не потрібна допомога. Хоч подякувати голові правління ПрАТ «Укрпрофоздоровниця» Миколі Суботі за толерантність і велику турботу, обстоювання інтересів постраждалих, а також заступнику Голови ФПУ Євгену Драп'ятому за патріотичну та моральну підтримку. Міцна інтелектуальність – сильна зброя. Сьогодні ми продовжуємо опікуватися питаннями оздоровлення євромайданівців, проте наразі більшу

увагу приділяємо біженцям із Криму та східних регіонів. Велику допомогу нам надають оздоровчі заклади, які розмістилися прибулих людей у своїх приміщеннях. Приміром, санаторій «Роца» (Харківська область) прийняв 36 осіб із Луганська, «Берлінводи» (Харківська область) розмістили 38 осіб із Луганська, санаторій «Тетерів» – 94 особи, серед яких більшість діти. Вважаю, що нині це важливіше, бо люди потребують захисту й допомоги. Віросповідання ми маємо розуміти: ми – українці, єдиний народ, єдина країна». Користуючись нагодою, Сергій Мартинюк, привітав усіх медиків, а також головних лікарів санаторіїв та лікарень, які надавали й надають допомогу всім, хто її потребує, з професійним святом і побажав добра, злагоди та миру.

ЗАРПЛАТА | ФОРМУВАННЯ СХЕМИ ПОСАДОВИХ ОКЛАДІВ ТАРИФНА СИСТЕМА ОПЛАТИ ПРАЦІ

? Як формується тарифна оплата праці? У яких випадках і при виконанні яких робіт її застосовують?

У трудовому законодавстві основою організації оплати праці є тарифна система оплати праці, яка включає тарифні сітки, тарифні ставки, схеми посадових окладів і тарифно-кваліфікаційні характеристики (довідники). Відповідно до ст. 96 Кодексу законів про працю України та ст. 6 Закону України «Про оплату праці» тарифна система оплати праці використовується для розподілу робіт залежно від їх складності, а працівників – залежно від їхньої кваліфікації та за розрядами тарифної сітки. Вона є основою формування та диференціації розмірів заробітної плати. Формування тарифної сітки (схеми посадових окладів) провадиться на основі тарифної ставки робітника першого розряду, встановленої у розмірі, що перевищує законодавчо визначений розмір мінімальної заробітної плати, та міжкваліфікаційних (міжпосадових) співвідношень розмірів тарифних ставок (посадових окладів). Віднесення виконуваних робіт до певних тарифних розрядів і присвоєння кваліфікаційних розрядів робітникам провадиться власником або уповноваженим ним органом згідно з тарифно-

Відповідно до трудового законодавства тарифна система оплати праці використовується для розподілу робіт залежно від їх складності, а працівників – залежно від їхньої кваліфікації та за розрядами тарифної сітки. Вона є основою формування та диференціації розмірів заробітної плати.

кваліфікаційним довідником за погодженням з виборним органом первинної профспілкової організації (профспілковим представником). Кваліфікаційні розряди підвищуються насамперед робітникам, які успішно виконують встановлені норми праці і сумлінно ставляться до своїх трудових обов'язків. Право на підвищення розряду мають робітники, котрі успішно виконують роботи

більш високого розряду не менш як три місяці і склали кваліфікаційний екзамен. За грубе порушення технологічної дисципліни й інші серйозні порушення, що спричинили погіршення якості продукції, робітників може бути знижено кваліфікацію на один розряд. Поновлення розряду провадиться в загальному порядку, але не раніше, ніж через три місяці після його зниження.

Посадові оклади службовцям встановлює власник або уповноважений ним орган відповідно до посади і кваліфікації працівника. За результатами атестації власник або уповноважений ним орган має право змінювати посадові оклади службовцям у межах затверджених у встановленому порядку мінімальних і максимальних розмірів окладів на відповідній посаді.

ВИПЛАТИ РОЗРАХУНОК СВОЄЧАСНО

? З якою періодичністю та в які строки має виплачуватися заробітна плата працівникам? У якій формі може провадитися розрахунок?

Відповідно до ст. 24 ЗУ «Про оплату праці» зарплата виплачується працівникам регулярно в робочі дні у строки, встановлені колективним договором або нормативним актом роботодавця, погодженим з виборним органом первинної профспілкової організації чи іншим уповноваженим на представництво трудовим колективом органом (у разі відсутності таких органів – представниками, обраними й уповноваженими трудовим колективом), але не рідше двох разів на місяць через проміжок часу, що не перевищує 16 календарних днів, та не пізніше 7 днів після

закінчення періоду, за який здійснюється виплата. У разі, коли день виплати заробітної плати збігається з вихідним, святковим або неробочим днем, заробітна плата виплачується напередодні. Розмір заробітної плати за першу половину місяця визначається колективним договором або нормативним актом роботодавця, погодженим з

виборним органом первинної профорганізації чи іншим уповноваженим на представництво трудовим колективом органом (в разі відсутності таких органів – представниками, обраними й уповноваженими трудовим колективом), але не менше оплати за фактично відпрацьований час із розрахунку тарифної ставки (посадового окла-

ду) працівника. Виплата заробітної плати здійснюється за місцем роботи. Забороняється провадити виплату заробітної плати в магазинах роздрібною торгівлі, питних і розважальних закладах, за винятком тих випадків, коли заробітна плата виплачується працюючим у цих закладах особам. За особистою письмовою згодою працівника виплата заробітної плати може здійснюватися через установи банків, поштовими переказами на вказаний ними рахунок (адресу) з обов'язковою оплатою цих послуг за рахунок роботодавця. Своєчасність та обсяги виплати заробітної плати працівникам не можуть бути поставлені в залежність від здійснення інших платежів та їх черговості.

ОТРИМАННЯ ПРОФЕСІЇ

ПРОФНАВЧАННЯ ДЛЯ МОЛОДОЇ МАТЕРІ

? Перебуваючи у відпустці по догляді за дитиною до трьох років, стою на обліку в службі зайнятості. Чи можу я в цей час пройти навчання на професійних курсах?

Державна служба зайнятості може направити на навчання осіб, що перебувають на обліку в одному з центрів зайнятості та мають на момент звернення статус безробітних. Професійне навчання безробітних організовується за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття у професійно-технічних і вищих навчальних закладах, на підприємствах, в установах, організаціях, незалежно від їх форм власності чи відомого підпорядкування згідно з чинним законодавством. Державна служба зайнятості проводить курсове навчання за різними професіями, спеціальностями чи напрямками, що потрібні на регіональному ринку праці, та під конкретні замовлення роботодавців.

ФІНАНСИ ПОРОДІЛЛЯМ ВИПЛАТА ДОПОМОГИ ПО БЕЗРОБІТТЮ ПРИПИНЯЄТЬСЯ

? Мою дружину нещодавно було знято з обліку в центрі зайнятості після пологів. Чи мають виплачувати їй допомогу по безробіттю?

Відповідно до Закону України «Про зайнятність населення» кожна особа має право на соціальної захист у разі настання безробіття, що реалізується шляхом надання безплатних соціальних послуг, у тому числі інформаційно-консультаційних та профорієнтаційних, професійної підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації з урахуванням попиту на ринку праці, сприяння у працевлаштуванні, зокрема шляхом фінансової підтримки самозайнятості та реалізації підприємницької ініціативи відповідно до законодавства. Тобто до початку періоду тимчасової непрацездатності в зв'язку з вагітністю та пологами, підтвердженої медичною довідкою, територіальний орган центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, надає соціальні послуги. Згідно з пп. 9 п. 5.5 розд. 5 Порядку надання допомоги по безробіттю, у тому числі одноразової її виплати для організації безробітними підприємницької діяльності, затвердженого наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 20 листопада 2000 року № 307, виплата допомоги по безробіттю припиняється у разі призначення безробітній жінці допомоги по вагітності та пологах (з дня набуття такого права відповідно до медичної довідки). Відповідно до п. 37 Порядку реєстрації, перереєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 березня 2013 року № 198, територіальний орган служби зайнятості приймає реєстрацію з дня подання заяви про здійснення догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку або закінчення періоду, визначеного в медичному висновку.

Презентація – половина успіху

Навіть ті, кому не вдалося перемогти, все одно були задоволені

Картоплина на паличці

Після перекусу можна й перепочити

Вихідні з новинками вуличної їжі

Кирило ЛАТИШЕВ, «ПВ»
Фото автора

Цими вихідними в Києві відбувся цікавий і доволі незвичайний фестиваль, присвячений вуличній їжі. Ніхто не заперечить, що кожен із нас хоча б раз у житті або навіть частіше, зголоднівши, змушений був поспіхом перекусити на вулиці, а дехто навіть полюбляє таку кухню. Існує багато думок і різних поглядів стосовно швидкого харчування, але, безсумнівно, що вулична їжа має своїх прихильників і навіть, чого гріха таїти, постійних клієнтів.

Гамбургери – гарний початок ранку

Організатори фестивалю насамперед мали на меті представити гостям свята різноманіття та багатогранність культури вуличного харчування. Дійство розгорнулося на території столичного ВДНГ у Голосіївському районі. Музика і веселі конкурси піднімали настрій відвідувачам, а учасники фестивалю пропонували своїм шанувальникам кулінарні шедеври, зроблені просто на їхніх очах. Я, звісно, не кулінарний експерт, але більшість страв мали доволі апетитний вигляд, готувалися «на очах» у клієнтів і просто просилися, аби їх скуштували. Всі охочі мали змогу почастуватися бургерами з різноманітними доповненнями, спробувати піцу, суши, запечені на грилі м'ясо, овочі, гриби. Ятки з різноманітними смаколикками: кексами, тістечками, пирогами, цукерками, шоколадом тощо – збирали навколо величезну юрбу дітей та їхніх батьків. Особливо гарно виглядали кекси, прикрашені свіжими фруктами та ягодами, їх навіть шкода було їсти. Відвідувачі були у захопленні від багатьох смачних страв, які, крім того, надзвичайно цікаво представляли кухарі, адже всім відомо, що презентація – це половина успіху. Просто на очах глядачів вони готували хінкалі, одразу пропонуючи спробувати страву, різноманітні салати, овочі на грилі. Гостям свята пропонували освіджитися незвичними соками та лимонадами. Наприклад, напій із м'яти та огірків мене приємно здивував. Також цікавим виявився метод приготування чіпсів з цілої картоплі на паличці. Була тут і східна кухня, але не тільки звичні всім суши, а й локшина з різноманітною начинкою та соусами, м'ясо з овочами, смажене на пательні з вогнем. Найсмачливіші відвідувачі наважилися взяти участь у конкурсі зі швидкого поїдання бургерів. Як на мене, фестиваль виявився дуже кльовий і цікавий. Адже тут можна було чудово провести час із друзями або ж просто поспілкуватися з незнайомими людьми, бо ж усі зібралися, аби гарно провести час, а в такій чудовій атмосфері й спільну мову знайти завжди легше.

КОНКУРС ДИТЯЧОГО МАЛЮНКА

Сергій БАРАНЬКОВ
завдувач відділу
організаційно-гуманітарної роботи
Закарпатської обласної філії ПАТ

Для популяризації відповідального ставлення до вимог охорони праці, особистої безпеки на робочому місці та в побуті, сприяння розвитку дитячої художньої творчості в Закарпатській філії ПАТ «Укртелеком» проведено перший етап конкурсу

дитячого малюнка на тему: «Безпека для мам і тат». Координатор конкурсу у філії – керівник служби охорони праці, профспілковий активіст Вікторія Нога спільно з профспілковою організацією (голова Петро Паук) провели організаційну та роз'яснювальну роботу в структурних підрозділах філії серед працівників щодо активної участі їхніх дітей у конкурсі.

Призери конкурсу дитячого малюнка разом з організаторами

Було представлено 17 дитячих малюнків. У підсумку конкурсна комісія (голова заступник директора філії з питань забезпечення життєді-

яльності Олексій Крупкін) у категорії дітей віком до 6 років включно визнала переможцем Олександра Романа з Мукачєвого (ЦТП № 7). Друге місце в цій категорії присуджено Катерині Захаровій з Ужгорода (АУП філії), третє – Золтану Уру з обласного центру (ЦТП). В категорії дітей віком від 7 до 12 років перше місце дістала Катерина Глушко з Мукачєвого (ЦТП № 7), друге – Крістіана Нейметі з Ужгорода (АУП філії), третє – Мирослава

Гештені з Сваляви (ЦТП № 10). Переможців конкурсу в обох номінаціях нагороджено грамотами адміністрації та профспілковою організацією Закарпатської філії ПАТ «Укртелеком» і призами, а всі інші учасники конкурсу отримали подяки й заохочувальні призи. Ці нагороди було вручено у Міжнародний день захисту дітей. Роботи дітей-переможців із Закарпаття беруть участь у завершальному етапі конкурсу.

МОТОР | ЗЙОМКА!

МОТИВ І ЛЕЙТМОТИВ

Тетяна МОРГУН
спеціально для «ПВ»

«Із записанням повідомляємо, пише bezkino.com, що на минулому «Берлінале» було представлено трейлер фільму «Окупація» українсько-молдово-румунського виробництва. До відвідання Німеччини проєкт мав назву «Варіант Марконі» (а ще раніше «Операція Марконі» та «Отаман»).

Усі джерела пишуть, що від початку ідея картини належить сценаристу Марку Гресю та його сестрі Анні Гресь, яка попервах виступала й режисером стрічки, що задумувалася як історичний детектив за подіями 1920 року на Черкащині. Тобто фільм про Холодний Яр. У згаданому сценарії йдеться про жорстке протистояння, і передусім резидента головнокомандувача УНР Симона Петлюри Зенона Діброви та уповноваженого ВЧК товариша Марконі. Обидва герої – далеко не лубочні, вони не романтизуються. Це два сильних, розумних і гідних один одного противники. Їхній конфлікт, їхня боротьба й становлять основу сюжету про події в Холодному Яру. При цьому свого часу Анна Гресь акцентувала, що до роману Василя Шкляра «Залишенець» цей сценарій не має жодного стосунку, йдеться не про екранізацію, а про самостійний твір. Іще на початку минулого року держава обіцяла підтримати зйомки й виділити принаймні частку необхідних для цього коштів. Але

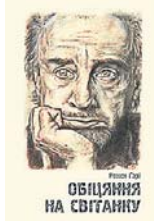
«щось пішло не так (bezkino.com): на пітчінгу ОМКФ–2013 постановником значилася вже Леся Калинська, а Марка Греся репрезентували не лише як сценариста, а й як режисера. Зрештою восени 2013-го на Черкащині розпочалися зйомки фільму «Окупація» (котрий для деяких ЗМІ ще «існував» як «Варіант Марконі», а для інших – як «зйомки за мотивами»). Це кіновиробництво очолив режисер з Молдови Валеріу Жерегу. Взагалі йдеться про копродукцію також і з Румунією.

Події фільму розвиваються 1920 року під час більшовицької окупації України й змальовують активний спротив радянській владі з боку самопроголошеної Холодноярської республіки. Загони повстанців контролюють більшу частину Черкащини (comments.ua). Тобто час і місце подій збережено. Вказане джерело повідомляє: «Проєкт «Окупація» став переможцем третього конкурсного відбору кінопроєктів (пітчінгу), що його Держкіно проводило 2012 року. «Тоді ідея та сюжет фільму сприймалися як спроба відновити за допомогою кіномистецтва українську історію столітньої давнини – історію героїчної боротьби українців проти окупації своїх земель. Сьогодні події фільму набули чітких паралелей із нашою реальністю, – сказали в Держкіно» (кінець цитати). Додамо, що в ролі Діброви – славетний Григорій Гладій (котрий нині мешкає в Канаді), Марконі – латвієць Андрійс Жагарс, козачки Марії – модель і співачка групи «НИКА» Даша Астаф'єва.

ПОСТАТІ | ЖИТТЯ І СМЕРТЬ РОМЕНА ГАРІ СУМНИЙ, СУМНИЙ... ВЕСЕЛУН

Тетяна МОРГУН
спеціально для «ПВ»

...Пригадується афористична фраза Костика з фільму «Покровські ворота»: «Мистецтво, як і раніше, у великому боргу...» На початку 80-х це звучало як дотепний жарт, сьогодні – радше як крик душі про катастрофу, напорочену ще Гессе й Орuellом. Виховувати почуття, прищеплювати моральні цінності, робити своїх «споживачів» більш глибокими й мудрими, милосерднішими, мужнішими – це безпосереднє завдання мистецтва не має жодного стосунку до навали не те що псевдомистецького, а руйнівного непотребу останніх років, котре хвилею накрило наше, не підготовлене до подібних психологічних та ідеологічних змагань, суспільство. Тому особливо тішить, що почасті «борг відшкодовано», принаймні завдяки режисеру Ір-

ні Зільберман, яка представила в Києві виставу за книгою Ромена Гарі «Обіцяння на світанку». І, як писала торік segodnya.ua, «Олексій Богданович примусив глядачів платати й телефонувати мамам». Ось це – перемога мистецтва, виховання почуттів, успіх у всіх сенсах.

Цього річ у травні виповнилося сто років від дня народження Романа Кацева, він же Ромен Гарі й він же Еміль Ажар. Видатний французький письменник російського походження, людина-легенда, один із найзагадковіших і найблисучіших літераторів ХХ століття, єдиний двічі Гонкурівський (вища літературна нагорода Франції) лауреат; національний герой Франції, військовий льотчик і учасник Оперу, кавалер ордена Почесного легіону, дипломат і кінорежисер. Відомий передусім під власними псевдонімами. Його мати, яку він ніжно любив, була ак-

трисою. Рятуючись від революції, вона з малим сином 1921 року втекла з радянської Росії, кілька років жили у Вільно, потім у Варшаві й нарешті осіли в Німці. Саме там, у Франції, виникла легенда, що батько Ромена Гарі – славетний актор німого кіно Іван Мозжухін.

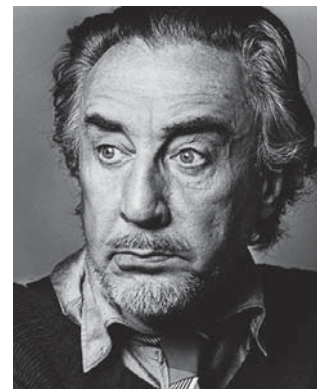
Усе життя Ромен Гарі ненавидів тоталітарні режими, фашизм і безстрашно боровся з ними як громадянин і письменник. Під час Другої світової він був воєнним льотчиком, героїчно бився з ворогом, і в його біографії є епізод, котрий дуже нагадує аналогічний у фільмі Леоніда Бикова «В біій ідуть самі старіки». У листопаді 1943-го Ромен Гарі-штурман разом із пілотом та стрілкою-радистом вилетіли на бойове завдання; в зоні зенітної обстрілу Гарі було поранено в живіт, водночас у навушниках він почув голос

«Не можна запитувати про сенс життя – цей сенс належить власти в нього».

Ромен Гарі

пілота: «Мене поранено. Я осліп, нічого не бачу». Перемагаючи біль, Гарі давав команді сліпому пілоту, і з третьої спроби вдалося посадити літак на англійській території. В історії французьких ВПС, пише peoples.ru, це був перший (і, мабуть, єдиний) такий випадок.

Смерть матері глибоко вразила, стала для Гарі тяжкою трагедією. Під час війни він регулярно одержував її листи й вірив, що вона жива. Лише повернувшись після перемоги додому, дізнався, що мами давно немає на світі, а всі листи, передачуваючи, що невдовзі помре, вона написала заздалегідь, «аби хлопчик спокійно воював і ні про що не турбувався», і їх відсилала сусідка. Історію стосунків із матір'ю Ромен Гарі змальовував у одній з найкращих своїх книжок «Обіцяння на світанку» – це справний гімн любові, синівській і материнській. «Знаєш, за-

слуги матерів ніколи належно не оцінюють. Моя принаймні дістала право на книгу...» (там само).

Коли Гарі був консулом у Болівії, 1956 року, одержав повідомлення, що його роману «Коринна неба» присуджено Гонкурівську премію. «Екологічний детектив» – мабуть,

так припустимо окреслити жанр твору. Йдеться про ненависний, «буденний фашизм», як вважав Гарі: винищення тварин. Він любив і розумів тварин і, схоже, вони, у свою чергу, розуміли його. Принаймні якщо у зоопарку в Берні Гарі безстрашно зайшов до вольєра за ведмедями – й вони не зачепили його.

Свою першу книжку – «Європейське виховання» Ромен Гарі написав у перервах між боями. Злий сатиричний роман «Людина з голубкою» (під псевдонімом Фоско Снібальді) став результатом близького знайомства письменника з ООН, де він представляв Францію й переконався в інтриганстві, брехні, дволиконості політиків. Причому вони визнавали себе в персонажах твору.

Гарі був романтиком і реалістом водночас. За всіх твердих принципів і непохитих гуманістичних моральних позицій, письменник надзвичайно любив розіграші, жарти. Серце його завжди сумувало, а вчинки були веселими, дотепними й сміливими. «Сумні клоуни» – так називається одна з книг Ромена Гарі. Таким, мабуть, був і він сам. І це також і про нього, пише Олексій Холкін, знаменитий епіграф Гессе до «Гри в бісер». Мається на увазі, що саме завдяки творчості Гарі багато шляхетних моральних засад, що на очах зникають, чимало високондуховних і життєдайних, але скасованих «фейлетонною епохою» парадигм мислення ніби з'являються знову, наближаються до нас і дарують звіт надію, що народжуватимуться й існуватимуть.

ЛІТЕРАТУРНІ «СУПЕРНИКИ»

У 70-х роках критика раптом вирішила, що Гарі як письменник вичерпав себе, і тоді він удався до великої містифікації. Написав книгу «Голубчик» – і видав її під псевдонімом Еміль Ажар. Твір мав грандіозний успіх. А Гарі писав і далі – під двома псевдонімами. Критики почали порівнювати Ажару й Гарі – на користь

першого, «молодого» й «перспективного». Зрештою, твір Ажара «Все життя попереду» (сумний шедевр, нагадує фільм Роберто Бенніні «Життя прекрасне») одержав Гонкурівську премію за безперечного схвалення широкою читачкою громадськістю країни. Гарі так і не видав таємниці, й усі деталі цього

розіграшу стали відомі лише після його смерті, коли було знайдено есе письменника «Життя й смерть Еміля Ажара». 2 грудня 1980-го Ромен Гарі наклав на себе руки. Не виключено, що це було пов'язане з трагічною любов'ю письменника до другої дружини, актриси Джин Сіберг, котра загинула 1979-го...

спорт

ВЕРНЯЄВ ОТРИМАВ НАГОРОДИ

У понеділок президент Національного олімпійського комітету України Сергій Бубка вручив диплом, статуетку та грошову премію найкращому спортсмену останнього весняного місяця – гімнасту Олегу Верняєву. Його наставник Геннадій Сартинський також отримав заслужені нагороди як найкращий тренер травня. Як уже інформували «ПВ», на чемпіонаті Європи у столиці Болгарії Олег Верняєв здобув три медалі: наш співвітчизник не знав рівних у вправах на брусах і двічі піднімався на третю сходинку п'єдесталу пошани – в опорному стрибку та командній першості. Заступник міністра молоді та спорту України Ніна Уманець передала Олегу Верняєву вітання від очільника відомства Дмитра Булатова та вручила спортсмену посвідчення «Заслужений майстер спорту України».

СПАРТАКІАДА | НА ХЕРСОНЩИНІ ВИЗНАЧИЛИ КРАЩИХ ЮВІЛЕЙНІ СТАРТИ СПОРТИВНОЇ КУЛЬТУРИ

Уже вдесяте у Лазурному на туристичній базі «Чорномор» відбулася спартакіада працівників культури Херсонської області, організаторами якої виступили обком профспілок працівників культури Херсонщини і Херсонська обласна організація ФСТ «Спартак».

Олександр КРУПІЦА
член президії Херсонського обкому працівників культури, спеціально для «ПВ»
Фото автора

У змаганнях взяли участь близько двохсот учасників у складі тринадцяти команд, що представляли райони області та міста Херсон і Нову Каховку. Аби заохотити до участі не тільки потужні профспілкові організації, а й порівняно невеликі, організатори вирішили розподілити учасників на дві групи. До першої увійшли представники районів та міста, які мають давні спортивні традиції і вже неодноразово пробивалися на п'єдестали пошани. До другої – нечисленні, але амбітні колективи. На урочистому відкритті змагань присутні почули багато теплих слів і побажань від голови Херсонської облмаїспрофради Петра Лазника, голови Херсон-

ської обласної організації працівників культури Віктора Величка та заступника начальника управління культури Херсонської ОДА Ігоря Мазура. Учасники виборювали першість у шести видах спорту. Першими з'ясували стосунки шанувальники настільного тенісу, де поза конкуренцією були господарі спартакіади – команда Складовського районного відділення культури. Вони не тільки триумфували у командному заліку, а й перемогли і серед чоловіків, і серед жінок. У другій групі найсильнішою виявилася команда сектору культури Високопільської РДА. У шашках добре зіграли представники Новокаховського міського відділу культури, а в шахах – працівники ХОДТРК «Скіфія», що виграла змагання у чоловіків і жінок. У другій групі як у шашках, так і в ша-

хах перемогли спортсмени з обласного управління культури. У дартсі в групі найсильніших перше місце дісталось команді відділення культури Генічеської РДА, у другій групі більш влучно кидали дрючки у ціль представники обласної універсальної бібліотеки ім. О. Гончара. Але найнапруженішими виявилися змагання з міні-футболу й волейболу. У волейбольному фіналі зустрілися команди Каланчацького і Складовського районів, відтак перемогу святкували перші. У другій групі перемога дісталася команді Верхньорогачицького районного відділу культури. У міні-футболі у вирішальному двобої зішлись давні суперники: команди обласного музично-драматичного театру ім. М. Куліша та Херсонської обласної державної телерадіокомпанії «Скіфія».

Цього разу «театрали» з сухим рахунком розгромили опонентів – 3:0. У командному заліку в першій групі головний приз дістався команді Складовського районного відділення культури, яка набрала в сумі 479 очок. Стільки ж у доробку їхніх каланчацьких колег, проте вони поступилися переможцям за додатковими показниками. Трійку призерів замкнула команда Херсонського обласного музично-драматичного театру ім. М. Куліша, що відстала від конкурентів на 15 очок. У другій групі перше місце дісталось команді Верхньорогачицького районного відділення культури, другими фінішували представники Нововороньовського району, третіми – команда Високопільського району. «Ми постійно шукаємо шляхи й можливості для того, аби залучити до дружби зі спортом якомога більшу кількість працівників культури у наших профспілкових організаціях. Попри скрутні часи, нам вдалося зібрати досить велику кількість команд і учасників, іще раз підтвердивши, що працівники культури – за здорового способу життя», – прокоментував підсумки проведення спартакіади голова Херсонського обкому профспілки працівників культури Віктор Величко.

коротко

ЛЕГКА АТЛЕТИКА

БОНДАРЕНКО ПОВТОРИВ РЕКОРД ЄВРОПИ

Черговий етап «Діамантової ліги», який відбувся у Нью-Йорку, приніс українським легкоатлетам дві нагороди – у стрибках у висоту Богдан Бондаренко святкував перемогу, а Андрій Проценко фінішував із третім результатом. Бондаренко виграв етап у блискавичному стилі. Він уже з першої спроби подолав планку на висоті 2,42 м, відтак повторив рекорд Європи і встановив новий національний рекорд України. Попереднє національне досягнення також належало Богданові – минулої на етапі «Діамантової ліги» у Лозанні він підкорив 2,41 м. Другим на американ-

БАСКЕТБОЛ

ЄВРОБАСКЕТ ПРИЙМАТИМЕМО 2017 РОКУ

13 червня Рада ФІБА-Європа після ретельного розгляду поточної політичної ситуації в Україні та з огляду безпеки вирішила проводити Євробаскет-2015 в іншій країні. Конкурс на проведення континентальної першості наступного року буде відкритий для всіх європейських федерацій, бажаючі мають подати заявки й гарантії до 31 липня 2014 року. Рада ФІБА-Європа також вирішила, що ЧЕ-2015 відбуватиметься за новою системою, яку планується запровадити з 2017 року. Це означає, що Євробаскет-2015 триватиме з 5 до 20 вересня 2015 року, перший етап – 4 групи по 6 команд у кожній, після чого ігри перейдуть до фіналу. Новим господарем або господарів турніру (адже заявки на проведення чемпіонату можуть бути і колективними) оголошать 30 вересня 2014 року. Тим часом вітчизняним шанувальникам гри по-маранчевим й ячем не слід впадати у відчай. Рада ФІБА-Європа заявила про свою готовність допомогти ФБУ в її зусиллях щодо популяризації баскетболу і вирішила уповноважити Президента ФІБА-Європа Турґая Деміреля та Генерального секретаря Каміла Новака негайно розпочати переговори з українською стороною щодо можливості прийняти Євробаскет 2017 року. Протягом найближчого часу вони мають прийти до України для підписання договору про проведення чемпіонату Європи 2017 року в нашій країні.

МАСОВА ФІЗКУЛЬТУРА | ПІДСУМКИ МИНУЛОГО РОКУ

ЗАКАРПАТСЬКИЙ «КОЛОС» – НАЙКРАЩИЙ У СВОЇЙ ГРУПІ

Центральна рада Всеукраїнського фізкультурно-спортивного товариства «Колос» агропромислового комплексу України підбила підсумки роботи обласних організацій з розвитку спорту вищих досягнень у 2013 році. Вищу нагороду із зимових олімпійських видів спорту в другій групі, де представлені також багаті спортивними традиціями Донецька, Дніпропетровська, Полтавська, Вінницька, Хмельницька, Рівненська області, здобули спортсмени Закарпатської обласної організації ВДФСТ «Колос» (голова Микола Тимчак).

Сергій БАРАНЧИКОВ
завідувач відділу організаційно-гуманітарної роботи Закарпатської облпрофради, спеціально для «ПВ»

Найбільшу кількість очок Закарпатському товариству принесли спортсмени з лижних перегонів – майстер спорту міжнародного класу Мирослав Білосюк, майстри спорту України Іван Білосюк та Артур Гергардт. Добре виступили серед чоловіків на

чемпіонаті України з фрістайлу (акробатики) Себастьян Матей, Андрій Дудич, Іштван Балажі; у юніорів призові місця посіли Олександр Окіпнюк, Юрій Куксінов, Михайло Федоричко, Крістіна Чернова. Призером чемпіонату України з фрістайлу (могулу) серед юніорів став Віктор Пісем. Членами збірних команд України від Закарпаття є Мирослав Білосюк, Іван Білосюк,

Артур Гергардт (лижні перегони), Андрій Дудич (фрістайл, акробатика), кандидатами – Себастьян Матей, Іштван Балажі, Олександр Окіпнюк, які змагаються у фрістайлі (акробатика). Підготовку закарпатських спортсменів до досягнення високих спортивних результатів здійснюють тренери обласної організації ВДФСТ «Колос» Петро Білосюк (лижні перегони), Ольга Окіпнюк-Яремчук з фрістайлу

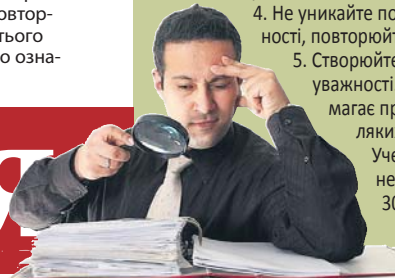
(акробатика), Степан Легеза з фрістайлу (могул). За перше місце з розвитку спорту вищих досягнень Закарпатська обласна організація ВДФСТ «Колос» нагороджена кубком та дипломом Центральної ради товариства, а голову обласної ради Миколою Тимчака відзначено дипломом І ступеня за успішну роботу з олімпійських зимових видів спорту у 2013 році.

Як за етикетом має поводитися француз, якщо його співрозмовник чхнув?

Здебільшого в світі відповіддю на чхання слугує побажання здоров'я, довголіття або суто англійський вислів «благодіє тебе Господь» (bless you). В Японії та Кореї не прийнято жодних побажань, а той, хто чхнув, має вибачитися. Найскладніший припис етикету у французів. Коли людина чхає, їй потрібно сказати: à tes souhaits («нехай здійсняться твої бажання»), при повторному чханні можна додати: à tes amours («любіві тобі»), а після третього чхання слід побажати у відповідь: que les tiennes durent toujours, що означає «і твоя нехай триває вічно».

5 СПОСОБІВ БУТИ УВАЖНИШМ

1. Будьте цікавими. Спробуйте протягом тижня дізнатися якомога більше: читайте, запитуйте, поглиблюйте свої знання.
2. Спостерігайте. Помічайте деталі в людях, навколишньому світі, аналізуйте їх, живіть, а не пливіть за течією.
3. Вмійте переключатися. Там де нудьга, там і неувважність. Змінійте заняття і справи до того, як вони вам набридли.
4. Не уникайте повторів. Щоб бути уважним у певній сфері діяльності, повторюйте дії, що приведуть вас до успіху.
5. Створіть відповідну атмосферу. Абсолютна тиша – ворог уважності. Вспереч загальній думці, зосередитися допомагає приємна фонова музика, натомість відсутність усіляких звуків тільки заважає.

Учені встановили, що елементи червоного кольору не лише привертають більше уваги, а ще й на цілих 30% краще запам'ятовуються! Тож якщо хочете довести до автоматизму сконцентрованість на певній деталі, пофарбуйте її в червоний.

ДОЗВІЛЛЯ

ГОРОСКОП

23–29 червня

ОВЕН
Намагайтеся не звертати уваги на дрібні негаразди на роботі. Сконцентруйтесь на виконанні важливого завдання і зробіть все, що у ваших силах.

ТЕРЕЗИ
Можуть виникнути складнощі у взаєминах із керівництвом. Краще не сперечатися, доводячи свою правоту, а зосередитися на побудові нових планів.

ТЕЛЕЦЬ
Щоб досягти очікуваного рішення від керівника, вам варто виявити наполегливість і взяти ініціативу в свої руки.

СКОРПІОН
Цей тиждень сприятливий для відкриття підприємств і власного бізнесу. Вам удасться об'єднати навколо себе однодумців, аби збільшити прибутки.

БЛИЗНЮКИ
Вам доведеться вести активну боротьбу з конкурентами. Намагайтеся сприймати критику з боку керівника спокійно.

СТРЕЛЕЦЬ
Вирішення фінансових питань може наштовхнутися на перешкоди. Не опускайте руки і не виконуйте водночас кілька справ.

РАК
Ви зможете подолати всі перешкоди і впоратися із завданнями керівництва. Не варто обговорювати нові ідеї з колегами – у вашому оточенні є ворог.

КОЗЕРІГ
Цей тиждень сприятливий для вирішення питань, пов'язаних з нерухомістю та переїздами.

ЛЕВ
Доведеться приділити увагу вирішенню сімейних питань. Намагайтеся не виносити сміття з хати і ні з ким не обговорювати особисті проблеми.

ВОДОЛІЙ
Можливі проблеми в спілкуванні з керівництвом. Уникайте обговорення провокаційних тем для збереження стабільності.

ДИВА
На вас очікують приємні звістки від старих партнерів, з якими можна відновити діловий союз. Не варто втручатися в суперечки між колегами.

РИБИ
Вам доведеться виконати роботу за інших. Не варто підігрувати конфлікт з опонентами, це марна втрата часу.

НАЙБІЛЬШІ ЗАМКИ СВІТУ

ЗАМОК МАРІЕНБУРГ

Фото: i Internetny

Збудований Тевтонським орденом у 1274 році, замок отримав назву Марієнбург («Замок Марії»), і від початку XIV століття був резиденцією Великого Магістра. 1456 року перейшов до рук польського короля Казимира IV. Унаслідок нашествия шведів у XVII столітті та наполеонівських війн замок прийшов у занепад. Після розділу Речі Посполитої берлінські поціновувачі готики зібрили кошти на реконструкцію замку, яку й було розпочато в 1816 році. Друга світова війна лишила на місці історичної будівлі руїни, однак польське керівництво вирішило відновити пам'ятку в довоєнному вигляді. Це найбільший середньовічний цегляний замок, один з еталонів цегляної готики, що входить до Світової спадщини ЮНЕСКО.

СКАНВОРД

Розгадавши сканворд і вписавши букви в клітинки, виріжте його по червоній рамці та надішліть нам на адресу: «Профспілкові вісті», бульвар Дружби народів, 5, м. Київ, 01042 або profvisti@ukr.net.

Усіх, хто правильно розгадав сканворд і першим надіслав відповідь, чекає винагорода – пірнічна передплата на газету «Профспілкові вісті».

ВІТАЄМО Валентину Переноскіну з м. Запоріжжя, яка правильно розгадала сканворд у № 24.

До уваги переможців конкурсу! Щоб отримати пірнічну передплату на газету «Профспілкові вісті», необхідно подати до редакції копію ідентифікаційного коду, а також вказати домашню адресу та поштовий індекс.

_____

Відповіді на сканворд, надрукований у № 24

О	С	В	Л	А	П	О	В	І	О	С
Ш	Е	Н	І	Р	О	В	І	О	В	І
В	І	Р	Е	К	О	В	І	О	В	І
П	І	Д	Л	А	К	А	Н	І	В	І
Р	І	В	У	П	І	В	І	О	В	І
С	О	В	І	О	В	І	О	В	І	О
В	І	Р	Е	К	О	В	І	О	В	І
С	О	В	І	О	В	І	О	В	І	О
В	І	Р	Е	К	О	В	І	О	В	І
П	І	Д	Л	А	К	А	Н	І	В	І
Р	І	В	У	П	І	В	І	О	В	І
С	О	В	І	О	В	І	О	В	І	О
В	І	Р	Е	К	О	В	І	О	В	І
П	І	Д	Л	А	К	А	Н	І	В	І
Р	І	В	У	П	І	В	І	О	В	І
С	О	В	І	О	В	І	О	В	І	О

Правильні відповіді – «Іранієць».

Кожна окрема сиринка	Знаменитий французький художник	Тварина на просячій їдальні	Гроне арфани не на нерву	Злак, який вирощують в Україні	Не віль (у фразі «Сіусу»)	Тіс – найвелика тварина	Міролюбивий бродяга	Читати не вміє, не вміє писати	1
Спогучує у своїх віршах	Назва татарського міста	Між іншими – сякого вождя	Маленька тварина	Супи Коростя	Тонкий, довгий, м'який	Дерево із листям у вигляді пальми	Школа з історичним характером	Грецька їжа	1
Рослина, в якій, як вважають, є чарівні сили	Молодий гірський вид птахів	Сонячний гірський вид птахів	Кавказька тварина	Назва міста на Волині	Повітряний транспорт	Дерево із листям у вигляді пальми	Фантастичний роман	Прислів'я	1
Який герой ліцею забрав?	На одній складовій	На одній складовій	Унікальний вид птахів	Повага кожен на світ	Складений розпис гід потрош	Повітряний транспорт	Одна з сорідів абордажу	Хто така тварина?	1
В яке болото	Що є одним з видів птахів	Рідкий кров і фураж	Заступник начальника	Заморська тварина	Криж м'який і безлюдний	Повітряний транспорт	Одна з сорідів абордажу	Хто така тварина?	1
Для сабаки – це іграшка	Американський полярний північний	Куркуль, який не казав	Пісня про війну	Кавказький вид птахів	Річка, на якій стоїть місто	Повітряний транспорт	Одна з сорідів абордажу	Хто така тварина?	1
Академічний стиль	Кольор, який не вміє писати	Ополіть безтрестя	Ополіть безтрестя	Нижче – про річку	Сторона світу	Повітряний транспорт	Одна з сорідів абордажу	Хто така тварина?	1
Американська ревіра на шкря	Синя тварина	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	1
Вітер у тропіках	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	1
Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	1
Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	1
Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	Знаменитий вид птахів	1

